

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Трибине Фонда ПИО намењене пензионери-ма, настављене и у марту широм Србије, досад су окупиле више хиљада корисника пензија, одговорено је на стотине питања и већ су решени многи проблеми

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

КРОЗ ДИРЕКТАН РАЗГОВОР ДО НАЈБОЉЕГ РЕШЕЊА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:

Реља Огњеновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-742
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743
011/2030-744

ШТАМПА:

Штампарија
ЈП „Службени гласник“
Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Протокол друштвеног обзира

Вожња јавним превозом постало је изузетно комуникативно искуство. Не зато што у превозу упознајемо нове људе, већ првенствено због тога што корисници паметних телефона деле своје животе са другима без питања. Гласно разговарају, пуштају видео записе и музику без слушалица, вајбер са укљученим звучником. За то време узнемиравани недужни сапутници углавном се питају каква то врста безбрижне несвесности омогућава гласно гледање YouTube или разговор преко спикерфона у препуном аутобусу без имало нелагоде?

Живот у заједници подразумева толерисање ситних свакодневних сметњи, али се чини да је једна од оних које ескалирају – општи губитак поштовања према јавним просторима. Јавни превоз никад није био место за тишину библиотеке, али такође није звучао ни као унутрашњост интернета.

Већина анкета јавног мњења, спроведених тим поводом у скорије време у више европских земаља, показује да је гласан разговор телефоном на јавном месту међу понашањима која су оцењена као најнеприхватљивија. А проблем је постао посебно акутан у последњих неколико година.

У анкети спроведеној 2025. у Великој Британији 86 одсто анкетираних оценило је да је неприхватљива употреба звучника на телефону у заједничком простору, док 88 процената сматра исто када је у питању гласан разговор. То је утицало и на конкретне предлоге за забрану гласног коришћења телефона на јавном месту, оцењеног као антисоцијално понашање, а припремене казне, конкретно за Британију, су чак и до хиљаду фунти.

Са сличном мотивацијом, мада с различитим приступима, земље широм света покушавају да реше овај заједнички проблем. Најновије вести стижу из Аустрије где је од марта бечки јавни превоз Wiener Linien, који дневно превезе око 2,4 милиона путника, покренуо кампању за ограничавање гласних телефонских позива, музике и видео записа, уз могуће казне за прекршиоце правила. И актуелни кућни ред овог превозника каже да је забрањено „свако понашање које трајно ремети тиху приватност других људи“, али извесно постоје и они који одбијају да га се придржавају. Да шира јавност не би због тога трпела, свако коме треба посебан третман може очекивати да се суочи с новчаним казнама. Циљ нове кампање за метро, трамвај и аутобус је да подсети на правила са којима је иначе сваки путник

Фото: Pexels

у познат: у превозу нису дозвољени гласни телефонски позиви преко звучника, слушање музике без слушалица, као ни ранчеви на леђима (већ у рукама). Казна за кршење реда је 50 евра, али се неће примењивати у првој фази којој је првенствени циљ подизање свести путника.

У Француској се, у Нанту, један путник недавно пожалио медијима да је платио казну од 200 евра зато што је на железничкој станици разговарао телефоном са укљученим звучником. Иако у овој земљи не постоји национални закон који забрањује употребу мобилних телефона са звучником на јавном месту, постоје прописи о контроли буке, према којима они који „узнемиравају мир других буком“ могу бити кажњени новчаном казном.

У априлу прошле године Португалска управа за транспорт и мобилност покренула је кампању за праћење и контролу непримерене употребе звучника на мобилним телефонима у јавном превозу. Прекомерна бука мобилног телефона резултираће казном између 50 евра и 250 евра јер ће се то сматрати прекршајем „недостатка цивилизованости“.

И у Финској је Хелсиншка регионална транспортна управа покренула кампању „Мирна путовања“ како би се решила фрустрација јавности због гласне употребе телефона у јавном превозу. Током војње, у превозу се емитује порука којом се путницима саветује да избегавају коришћење звучника или гласно пуштање видео или аудио записа. Засад не постоји посебан закон који санкционише гласну употребу телефона.

Искуство да у аутобусу седимо или стојимо поред некога ко води гласан телефонски разговор или пушта YouTube и TikTok снимке иритирајућом јачином имамо скоро сви. Такође смо често сведоци и узбудљивих личних вести које једноставно морају да се поделе са осталим путницима. Али истина је да није све намењено јавности. Шта значи бити пажљив на јавном месту, по свему судећи ћемо морати да научимо сви, на лакши или тежи начин.

М. Јовановић

ТРИБИНЕ ФОНДА ПИО НАМЕЊЕНЕ ПЕНЗИОНЕРИМА НАСТАВЉЕНЕ И У МАРТУ

Кроз директан разговор до најбољег решења

И током марта Републички фонд ПИО је, у сарадњи са Савезом пензионера Србије, а уз подршку локалних самоуправа и партнерских фирми – Банке Поштанска штедионица и компаније „Дунав осигурање“, за кориснике пензија организовао низ трибина у више места широм наше земље. Током ових сусрета разматрало се на које начине би за пензионере било најкорисније да се унапређује друштвени стандард, са посебним освртом на међугенерациску солидарност и друштвену инклузију корисника пензија, као најновији вид активности уведен новим Правилником о друштвеном стандарду који се примењује од почетка ове године.

Највећа трибина, која је окупила око 500 пензионера, одржана је у Севојну, 16. марта, а овој трибини је присуствовао и председник Републике Србије, Александар Вучић.

Обраћајући се пензионерима председник Вучић је нагласио да им је бескрајно захвалан што су увек били најодговорнији део нашег друштва, што су увек подржавали нелаке реформе и боље од осталих знали шта је држава.

– Држава ће наставити да поступа одговорно према пензионерима, тако да ће и ове

Председник Републике Александар Вучић на трибини Фонда у Севојну

године пензије значајно да расту, а ми ћемо учинити све да пронађемо неки модел у складу са законом и помогнемо додатно пензионерима са најнижим пензијама. Сачуваћемо мир, чуваћемо земљу и гледаћемо како и на који начин да унапређујемо животни стандард. Драги пензионери, хвала вам на љубави коју сте показивали према држави увек, на тој огромној одговорности, озбиљности и посвећености у подршци коју дајете својој земљи – рекао је председник Вучић.

Заједно са председником Србије овом великом скупу

пензионера присуствовали су и председник Српске напредне странке, Милош Вучевић, потпредседница Владе и министарка привреде, Адријана Месаровић, министар здравља Златибор Лончар, министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Милица Ђурђевић Стаменковски, и министарка за бригу о породици и демографију, Јелена Жарић Ковачевић.

Поздрављајући пензионере у Севојну, директор Фонда ПИО, Реља Огњеновић, казао је да иако најављен као говорник, дошао је да чује пензионере, јер на терену се проблеме чују боље, а решавају брже.

– Овде сам и да поставимо неке нове циљеве, јер смо до сада све остало успешно остварили, уз вашу подршку. Подсетио бих вас да се за унапређење друштвеног стандарда данас издваја пет пута више средстава него 2012. године, што значи пет пута више вас у бањама, пет пута више солидарних пакета, пет пута више пензионера на олимпијадама широм Србије. Сматрамо да су ово добри резултати, али морамо и може-

мо боље. Уз вашу подршку поставили смо нове циљеве до 2030. године – просечна пензија од 750 евра, с посебним освртом на пензионере којима је пензија до 45.000 динара. И на крају, драги моји пензионери, желим да вам кажем једно велико хвала, не само што сте ви ослонац сваког друштва, већ што сте ослонац сваке породице – рекао је, између осталог, директор Огњеновић.

Присутни пензионери су искористили могућност да поставе бројна питања и отворе теме које су значајне за бољи квалитет свакодневног живота, а на питања су им одговорили директор Фонда, председник Савеза пензионера Србије, проф. др Андреја Савић, као и министарке Милица Ђурђевић Стаменковски и Јелена Жарић Ковачевић.

На трибини која је 3. марта одржана у Мајданпеку, директор Фонда је поручио да на овим сусретима пензионери могу да виде да држава дугорочно брине о њима и да чини много напора да им се достојно одужи и омогући бољи живот, већу пензију али и подршку

Сваки сусрет је прилика за разговор: трибина у Мајданпеку

за треће доба. Он је истакао да пензионери схватају значај сарадње и разговора Фонда ПИО и пензионерских удружења, и изразио велику захвалност корисницима пензија зато што увек подржавају најтеже одлуке државе и подносе највећи терет, као и зато што су били уз своју државу и кад је било смањење пензија и кад су били ратови, и што су уз државу и данас, схватајући њене потребе и потребе народа.

Огњеновић је позвао пензионере да прате све активности подршке друштвеном стандарду и аплицирају за све видове помоћи, јер је континуитет у подршци и помоћи пензионерима јако важан.

– Веома је важан социјални живот после радног века. Знамо да се сви пензионери не сналазе једнако, зато нам је битно да их укључимо и у спортске активности, културне активности, али и да организујемо овакве видове разговора после

Са књажевачким пензионерима разговарали су председник општине Милан Ђокић, Реља Огњеновић, директор Фонда ПИО, и проф. др Андреја Савић, председник САПЕНС-а

размена мишљења и ставова, јер као што ми треба да послушамо идеје свих наших чланова, такође и они треба да схвате да у нама имају поузданог заступника и реализатора свих оних потеза које држава предузима у области обезбеђења предвидивих,

кви сусрети одржати у више од 40 градова Србије.

– Циљ нам је да разговарамо са више од 20.000 пензионера како бисмо од њих чули шта су њихови највећи проблеми, не само у вези са Фондом ПИО, већ и са локалном самоупра-

држави и Фонду на труду који улажу за побољшање друштвеног стандарда пензионера.

– За пензионерску популацију, којој припада више од 1,6 милиона грађана, важно је да се Фонд и држава добро брину о њима и да се као тим боримо да пензионери имају испуњено своје треће доба како би остали здрави и активни и након одласка у пензију – рекао је Савић.

Кула, Црвенка и Сивац били су места сусрета са најстаријим житељима 19. марта, а директор Фонда ПИО, Реља Огњеновић, тада је подсетио пензионере да су објављене коначне ранг-листе за бесплатну рехабилитацију у бањама Србије и најавио почетак поделе пакета солидарне помоћи.

– Две веома важне вести из вашег Фонда ПИО: прва – изашле су коначне ранг-листе за бесплатну рехабилитацију у бањама. И ове године ћемо послати више од 22.000 пензионера на бесплатну рехабилита-

Директор Фонда Реља Огњеновић на трибини у Метовници

којих ће имати и дружење уз музику, али и прилику да са руководством удружења пензионера и Фонда ПИО имају непосредну комуникацију и да кроз такав начин комуникације искажу све своје потребе – навео је директор Фонда ПИО.

Проф. др Андреја Савић, председник Савеза пензионера Србије, истакао је у Мајданпеку да је трибина, организована за најстарије житеље ове општине, посвећена бољем увезивању Републичког фонда ПИО и локалног удружења пензионера општине Мајданпек, које је део САПЕНС-а.

– Идеја је да се у позитивној и пријатној атмосфери изврши

стабилних пензија и побољшања друштвеног стандарда свих корисника пензија у нашој држави – казао је председник Савеза пензионера Србије.

Поред Мајданпека, сусрети са пензионерима источне Србије истог дана су организовани и у Рудној Глави и Доњем Милановцу.

Сусрети са најстаријима потом су одржани 5. марта у Метовници, а затим 10. марта у селу Лука, у околини Бора.

Директор Фонда ПИО Реља Огњеновић изразио је задовољство што се показало да је интересовање за ове трибине велико и најавио да ће се ова-

Трибина у Аранђеловцу била је врло интерактивна и динамична

вом, да их проследимо надлежним институцијама и да решавамо све проблеме не само пензионера, већ и грађана. Ми радимо као тим: Поштанска штедионица, као најважнија банка у Србији, Дунав осигурање, Савез пензионера, као најбројнији са преко милион чланова и, наравно, они најважнији јесу наши пензионери. Иако радимо у канцеларијама, најбоље се проблеми виде у директном разговору на терену – поручио је Огњеновић са скупа у Луци.

На трибини у Књажевцу одржаној 12. марта, професор др Андреја Савић захвалио је

цију. А број од 68.000 пријављених пензионера нам говори да морамо да наставимо да радимо како би у наредним годинама што већи број пензионера послали у бање. Друга важна вест јесте да сутра, 20. марта, крећемо са поделом солидарних пакета. Више од 100.000 пакета смо обезбедили за ову годину. Наравно, сматрамо да треба да наставимо да радимо и да у наредним годинама повећамо и број пакета како би наши пензионери са најнижим примањима имали лакши живот – рекао је Огњеновић.

Све три трибине биле су изузетно интерактивне, пензио-

нере је посебно занимало на који начин ће држава помоћи пензионерима са пензијом до 45.000 динара, да ли има изгледа да се укину пенали за превремене пензије, а било је и питања у вези са бесплатном рехабилитацијом корисника пензија у бањама.

Крајем месеца трибине су одржане и у Аранђеловцу и Бајиној Башти.

Пре почетка трибине у Аранђеловцу, која је одржана 24. марта, у Удружењу пензионера Аранђеловац отпочела је подела пакета солидарне помоћи, а прве пакете је корисницима уручио директор Фонда Реља Огњеновић.

Последња трибина у марту одржана је у Бајиној Башти, и окупала је готово 500 корисника пензија. Директор Фонда је, између осталог, најавио да ће ове године захваљујући добрим приходима од доприноса повећање пензија бити осетније него што је било до сада, као и да ће се, на иницијативу председника Републике, посебан акценат ставити на повећање пензија оним корисницима чије припадности износе до 40-45 хиљада динара.

– Почели смо и поделу пакета, и ове године смо за Бајину Башту спремили 851 пакет а то је укупан број пензионера који су се пријавили у Бајиној Башти. Тако да ће сви који су се пријавили, сви који су испунили услове, добити пакет солидарне помоћи како бисмо показали тај континуитет у помоћи пензионерима, а потрудићемо се да и у целој Србији поделимо онолико пакета колико је пензионера пријављено – нагласио је директор Фонда и позвао присутне да активно учествују у дијалогу на трибини што су они и чинили.

Кроз разговоре на досадашњим трибинама одговорено је на стотине питања пензионера, решавани су њихови проблеми, неки на лицу места, неки уз помоћ локалних власти и других надлежних институција. Захваљујући таквом приступу, ови сусрети постали су много више од формалности или обавезе. Постали су место поверења, разумевања и блискости.

В. Кадиф Станковић

БЕСПЛАТНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА ЗА ВИШЕ ОД 22.000 ПЕНЗИОНЕРА

Три пута више пријава од расположивих места

Након обраде свих пристиглих пријава на овогодишњи оглас за упућивање корисника пензија на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО, објављивања прелиминарних ранг-листа и разматрања поднетих приговора, на огласним таблама удружења пензионера и свих организационих јединица Фонда ПИО, 19. марта 2026, објављене су коначне ранг-листе корисника пензија који су у овој години

Др Александар Милошевић, заменик директора Фонда ПИО

остварили право на бесплатан опоравак у некој од 27 бања Србије.

– Ове године пристигло је 68.500 пријава, а право на овај вид друштвеног стандарда остварило је 22.079 корисника, укључујући и пратиоце за кориснике неге и помоћи другог лица, односно за оне којима је неопходна пратња током рехабилитације. Није велики број корисника који су уложили приговоре, јер је цео поступак транспарентан, од пријаве, бодовања, прелиминарне до коначне ранг-листе и сви могу да се увере у систем бодовања по својој пријави. Најчешћи повод за приговоре било је теже здравствено стање корисника који није остварио право на бесплатну рехабилитацију иако је болестан. Међутим, у складу са Правилником о друштвеном стандарду, медицинска документација се не бодује и преко Фонда ПИО рехабилитацију користе пензионери који из материјал-

Куршумлијска Бања

них разлога не могу себи лако да приуште бању, а не због болести – објашњава др Александар Милошевић, заменик директора Фонда ПИО.

Према његовим речима, након објављивања коначних ранг-листа Фонд упућује обавештења корисницима који су остварили право, са информацијом за коју бању, од три са листе жеља, су опредељени и које терапијске услуге, односно физикалне процедуре ће добити током боравка.

– Истовремено, спискови са именима корисника достављају се бањама и саме бање ће позивати кориснике како би се директно договорили о термину коришћења рехабилитације. Важно је подсетити да Фонд потписује уговоре са бањама о начину, обиму и квалитету услуга које, без изузетка, морају да обезбеде за све кориснике, што значи да ће сваки корисник, без обзира у коју бању оде на рехабилитацију добити исту услугу: преглед лекара приликом пријема, лабораторијске анализе, три адекватне терапије, смештај и плаћене трошкове превоза, а услуга подразумева и константан надзор лекара за време трајања рехабилитације. Корисницима обезбеђу-

јемо да током боравка у бањи буду потпуно растерећени и да немају било какве трошкове у вези са рехабилитацијом. Такође, Фонд ће и ове године сносити трошкове смештаја и путне трошкове за пратиоце пензионера који су остварили право на помоћ и негу другог лица и у другим изузетним случајевима – наводи заменик директора Фонда и напомиње да би већ у првој половини априла прве групе пензионера могле да буду позване на рехабилитацију.

Подсећамо да је овогодишњи Оглас за пријем захтева за упућивање корисника пензија на рехабилитацију за 2026. годину расписан 12. јануара, а како је прописано Правилником о друштвеном стандарду, ранг-листе се утврђују према броју бодова на основу: висине пензије (која по овогодишњем огласу износи до 56.834 динара), броја година стажа осигурања, броја година коришћења пензије, а да корисници права на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица, као и корисници породичне пензије који су то право остварили као деца која нису способна за самосталан живот и рад, остварују додатне бодове.

В. Кадиф Станковић

ПОМОЋ ЗА ВИШЕ ОД 100.000 ПЕНЗИОНЕРА

Почела подела пакета солидарне помоћи

Након спроведеног поступка пријаве корисника пензија за доделу пакета солидарне помоћи, која је трајала од 2. до 25. фебруара, и рангирања пријављених корисника, 20. марта је почела расподела пакета солидарне помоћи у градским и општинским удружењима и одборима пензионера широм Србије. Подела пакета, за које средства обезбеђује Фонд ПИО, вршиће се на 184 локације, а очекује се да ће корисници који су остварили право на овај вид друштвеног стандарда своје пакете добити до првих дана маја.

Око 132.000 пензионера се пријавило за овај вид помоћи, а на коначним ранглистама се нашло 121.953 пензионера који испуњавају услове. Основни критеријум за доделу пакета солидарне помоћи од ове године је да висина пензије не прелази најнижи износ пензије увећан за 10 одсто, што износи 34.201,32 динара, односно уколико корисник прима и пензију из иностранства, да пензија у збиру не буде већа од наведеног износа.

Најављујући почетак поделе пакета, директор Фонда ПИО Реља Огњеновић је истакао да су за овај вид друштвеног стандарда у 2026. години опредељена средства у висини од 240 милиона динара, што је значајно више у односу на средства утрошена за ове намене претходних година.

– Захваљујући томе, пакете солидарне помоћи током ове године добиће преко 100.000 корисника пензија. Међутим, како је више од 121.000 пријављених пензионера који испуњавају услове предвиђене Правилником о друштвеном стандарду, насто-

Реља Огњеновић, директор Фонда ПИО

јаћемо да сви добију пакете. У овом периоду приходи од доприноса су за 21 милијарду динара виши од упоредног периода претходне године и сматрамо да уколико приходи од доприноса наставе да буду овако добри као што су сада, моћи ћемо да остваримо чак и то да сви пензионери који су се пријавили и испунили услов, до краја године добију пакет солидарне помоћи – рекао је Реља Огњеновић, директор Републичког фонда ПИО.

Директор Огњеновић је истакао да ће се преузимање пакета солидарне помоћи

обављати у општинским и градским удружењима и одборима пензионера, како би корисницима било што ближе и једноставније да преузму свој пакет, као и да је обавеза добављача да све пакете испоручи у року од 45 дана.

– Пријава за добијање пакета солидарне помоћи, као и њихова расподела, обавља се у сарадњи са највећом пензионерском организацијом, Савезом пензионера Србије, и верујем да ће све протећи у најбољем реду, као што је то било и претходних година – закључио је директор Фонда.

Како прописује Правилник о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, предност при рангирању корисника који испуне услове за доделу ове врсте помоћи имају самохрани корисници или корисници у вишечланом домаћинству којима је једини извор прихода пензија (која не прелази 34.201,32 динара), а приоритет имају и старији корисници пензија.

Сви пакети солидарне помоћи су једнообразни, стандардизовани, са прехранбеним намирницама и средствима за хигијену, што значи да сваком кориснику пензије припада пакет исте садржине. Појединачни пакет са прехранбеним производима садржи кухињску со, шећер, брашно, уље, пиринач, тестенину, конзерву туњевине и кокошију супу, док се у пакету са кућном хемијом налазе сапун, паста за зубе и детерџент за прање веша. Прехранбене намирнице спаковане су одвојено од хемијских производа, а оба пакета заједно тешка су око 13 килограма.

Г. О.

Дани разговора са Аустријом

Републички фонд ПИО подсећа осигуранике који имају стаж осигурања навршен у Србији и Аустрији и кориснике права из пензијског и инвалидског осигурања остварених применом билатералног споразума о социјалном осигурању, да се Међународни дани разговора са Аустријом одржавају 21. априла 2026. године у Новом Саду, од 9 до 16 часова (просторије Филијале Нови Сад, Житни трг 1-3) и 22. априла 2026. године у Београду, од 9 до 16 (просторије Фонда ПИО у улици Париска 9).

На овим разговорима ће саветодавци из аустријског Завода за пензијско осигурање и РФ ПИО Србије пружити бесплатну правну помоћ лицима која остварују права из пензијског и инвалидског осигурања применом споразума из области социјалног осигурања закљученог између наше земље и Аустрије.

Сви заинтересовани су у обавези да, закључно са 14. априлом, пријаве учешће и закажу термин доласка на број телефона 011/2030-745, радним данима од 8 до

15 часова. Приликом доласка требало би да понесу сву документацију у вези са осигурањем и лична документа.

Г. О.

ПИТАЊА СА КОЈИМА СЕ СУОЧАВАЈУ ПОРОДИЦЕ ПО СМРТИ ПЕНЗИОНЕРА

Право на неисплаћени износ пензије не застарева

За већину људи одлазак у пензију представља прекретницу – крај дугог радног периода и почетак мирнијег живота. То је време када се човек више окреће себи, породици и стварима за које раније није имао довољно времена. Наравно, улога пензије је да обезбеди колико-толико безбрижне дане, да у највећој мери омогући одржање услова за живот које је пензионер постигао у радној каријери. Ипак, колико год тај период био леп и дуг, он са собом носи и оно што је неизбежно – старост и крај животног пута. У том тренутку породица се, поред емоционалног терета, суочава и са бројним практичним питањима. Док се о условима за остваривање права на пензију често говори, много мање пажње посвећује се томе шта се дешава након смрти пензионера. У пракси, управо ту настаје највише недоумица.

У највећем броју случајева, Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање добија информацију о смрти по службеној дужности, преко система еУправе и матичних служби. То значи да породица обично нема обавезу да пријави смрт пензионера. Међутим, животне ситуације нису увек тако једноставне. Ако је пензионер преминуо у иностранству или није био држављанин Републике Србије, може се десити да та информација не стигне благовремено. У тим случајевима, нарочито ако не постоји међународни споразум о социјалном осигурању са државом у којој је смрт наступила, добро је да чланови породице сами провере да ли је Фонд обавештен и по потреби доставе доказе о тој чињеници.

Када Фонд добије податак о смрти, врши се обрачун припадајућег износа пензије. Овде је

Фото: Pexels

важно нагласити једну релативно нову промену која се примењује од 1. јануара 2024. године. За разлику од ранијег периода, када се пензија за последњи месец обрачунавала сразмерно до дана смрти, сада се она исплаћује за цео месец у ком је смрт наступила. То у пракси значи да није важно да ли је пензионер преминуо почетком или крајем месеца – припада му цео месечни износ. Ово правило је већ дуго присутно у многим европским државама, а код нас је тек пре неколико година уведено и свакако иде у корист породице.

Након пријема обавештења о смрти корисника, Фонд утврђује да ли је пензија исплаћена у целости, да ли постоји неисплаћени износ или је, евентуално, дошло до преплате. У случају да је банка примила већи износ него што је припадао, од ње се тражи повраћај средстава. Ово је важно јер се у пракси често дешава да уплата стигне и након смрти, па чланови породице мисле да тим новцем могу слободно да располажу. Међутим, та средства се враћају Фон-

ду и тек након тога улазе у редован поступак наслеђивања. У пракси се ипак догоди да неко од чланова породице подигне са рачуна уплаћена средства након смрти пензионера и у том случају може да очекује позив од Фонда за њихов повраћај.

Једно од кључних питања које се поставља јесте шта се дешава са пензијом која је припадала преминулом, а није исплаћена. Тај новац не нестаје и не „пропада“, већ представља део заоставштине. Да би наследници могли да га остваре, потребно је да од Фонда затраже потврду о припадајућим а неисплаћеним износима. Ова потврда има важну улогу у оставинском поступку, јер се на основу ње утврђује колики износ улази у имовину која се наслеђује. Наравно, осим пензије, на исти начин се третирају и износи других права које је пензионер користио. То су најчешће новчане накнаде за помоћ и негу другог лица и за телесно оштећење.

Тек након што суд донесе правоснажно решење о наслеђивању, наследници могу да

се обратe Фонду са захтевом за исплату. У пракси се често поставља питање како се поступа када има више наследника. Одговор је прилично једноставан – сваки наследник подноси захтев за себе и остварује право у складу са својим уделом из решења о наслеђивању. Није потребно да сви заједно подносе захтев, нити да једно лице наступа у име свих, осим ако се сами тако договоре.

Још једна дилема која се често јавља односи се на рокове. Људи се неретко питају да ли постоји неки рок у ком морају да поднесу захтев, односно да ли право на исплату неисплаћене пензије може да застари. Одговор је охрабрујући – ово право не застарева. То значи да наследници могу и након више година да покрену поступак, под условом да имају одговарајућу документацију. Ипак, из практичних разлога, увек је боље да се поступак не одлаже. Најбоље је поднети захтев што пре након што решење о наслеђивању постане правоснажно.

Важно је поменути и право на накнаду погребних трошкова

ва. Лице које је сносило трошкове сахране има право да од Фонда затражи накнаду, уз достављање рачуна и података о исплати. Све је чешћа пракса да погребне агенције понуде да саме наплате овај износ од Фонда, па се рачун одмах умањује, што многим породицама значајно олакшава организацију у тим тешким тренуцима.

Посебну пажњу заслужује и право на породичну пензију. Иако се често помиње у истом контексту, важно је разумети да оно нема везе са наслеђивањем. Право на породичну пензију остварује се по посебним условима прописаним законом, без обзира на то ко је наследник. Тако се може десити да неко лице наследи део имовине, али нема право на породичну пензију, и обрнуто.

И овде је дошло до важне измене од 2024. године. Пошто се пензија преминулом сада исплаћује за цео месец, право на породичну пензију почиње од првог дана наредног месеца. На пример, ако је пензионер преминуо у јулу, њему припада цела пензија за тај месец, а чланови породице стичу право на породичну пензију од 1. августа.

Поступак остваривања права након смрти пензионера није претерано сложен, али захтева да се испоштује одређена процедура. Најважније је да се благовремено провери да ли је Фонд обавештен о смрти, да се прибави потврда о неисплаћеним износима и да се након завршетка оставинског поступка поднесе захтев за исплату. У случају да је пензионер користио и инострану пензију, све наведено односи се и на иностране носиоце осигурања којима се чланови породице обраћају по правилу – непосредно.

Иако је губитак блиске особе увек тежак, добро је знати да систем ипак предвиђа начине да се права остваре и да новац који је припадао преминулом не остане неискоришћен. Уз мало стрпљења и тачне информације, породице могу без већих проблема да прођу кроз цео поступак и остваре оно што им по закону припада.

Мирослав Мирић

НОВИНА У ПОСЛОВАЊУ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА ПИО

Једноставније до правне помоћи за особе са иностраним стажом

У циљу унапређења и ефикасности рада Републичког фонда ПИО, излажења у сусрет странкама, а такође и побољшања организације посла, уведена је још једна новина у пословању Фонда. Наиме, од 2. марта ове године осигураници, односно корисници права који имају остварен стаж осигурања у државама које нису

Жељко Милојевић, начелник Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Фонда

биле у саставу бивше СФРЈ, имају могућност да закажу термин за пријем странака од стране овлашћених лица Фонда, ради пружања правне помоћи и информација о статусу предмета.

Заказивање термина, уз доставу личних података, врши се на три мејл адресе, у зависности од надлежности организационе јединице Фонда. Осигураници који имају пребивалиште, односно боравиште на подручју Централне Србије термин могу да закажу у Одељењу за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Фонда у Београду преко мејл адресе zakazivanje.pravnapomocDF@pio.rs; лица која живе на подручју АП Војводине своје термине заказују у Одељењу за ПИО по међународним уговорима у Покрајинском фонду путем мејла zakazivanje.pravnapomocPF@pio.rs, док осигураници са пребивалиштем, односно боравиштем на подручју АП Косова и Метохије заказивање термина врше слањем својих података Одељењу за ПИО по међународним уговорима Службе Дирекције Фонда са седиштем у Приштини, на мејл адресу zakazivanje.pravnapomocSDF@pio.rs.

Осигураници, односно корисници права који немају пребивалиште, односно боравиште на подручју Републике Србије термине заказују код надлежне организационе јединице према последњем осигурању у Републици Србији.

Како нам је рекао Жељко Милојевић, начелник Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Фонда, странке ће по правну помоћ моћи да долазе као и до сада, да узму број и сачекају свој ред.

– У комуникацији са странкама и са запосленима који раде у Одсеку за претходни поступак, правну помоћ и преводилачке услуге, увидели смо да постоји потреба да се странкама и на овај начин омогући да дођу до правне помоћи. Ово се највише односи на осигуранике и кориснике који живе у иностранству. Постоје

Зграда Дирекције Фонда ПИО

одређени периоди током године, у време празника и годишњих одмора, када је већи прилив странака, и на овај начин би им било знатно олакшано да знају када тачно могу да дођу по информације које су им потребне. С друге стране, заказивање термина сигурно ће бити значајно и за наше колеге са правне помоћи, јер ће моћи да остваре бољи увид у списе предмета, да се информишу и донекле припреме унапред, а самим тим и странкама да дају бржи и потпунији одговор. Сигуран сам да ће на овај начин у великом броју случајева, након претходног увида у списе предмета, моћи и да се убрза поступак остваривања права. Овај начин рада ће унапредити ефикасност сва три одељења која пружају ову врсту правне помоћи, а самим тим и ефикасност Фонда као целине – појашњава Жељко Милојевић, и додаје да само у Дирекцији Фонда правну помоћ на месечном нивоу потражи између 1.600 и 1.700 странака.

Да је тај вид долажења до правне помоћи заиста потребан странкама говори и чињеница да су странке почеле да заказују своје термине на овај начин већ првог дана када је та информација објављена на сајту Фонда. Већ током прве недеље били су заказани термини за по неколико странака дневно, а увелико су почела да се врше заказивања термина и за април, за дане пре и након ускршњих празника.

– Очекујем да ће временом све више странака заказивати термине за добијање правне помоћи на овај начин, него што ће долазити без заказаног термина да сачекају свој ред. Чини ми се да овом новином у начину рада идемо укорак са временом, и верујем да ћемо се и убудуће, кад год је то могуће, прилагођавати потребама осигураника и корисника, јер Фонд због њих и постоји – закључује Жељко Милојевић.

Весна Кадиф Станковић

Просечна зарада у јануару – 118.429 динара

Републички завод за статистику саопштио је да је просечна бруто зарада обрачуната за јануар 2026. године износила 163.385 динара, док је просечна зарада без пореза и доприноса (нето) износила 118.429 динара.

У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада за јануар 2026. номинално је већа за 10,1 одсто, а реално за 7,5 одсто, док је просечна нето зарада номинално већа за 10,2, а реално за 7,6 процента.

У односу на децембар 2025. године, просечна бруто зарада за јануар 2026, номинално је мања за 3,8 одсто, а реално за 4,1, док је просечна нето зарада номинално мања за 4,6 одсто а реално за 4,9 процената.

Медијална нето зарада за јануар 2026. године износила је 92.671 динар, што значи да је 50 одсто запослених остварило зараду до наведеног износа.

Конкурс за суфинансирање прераде пољопривредних производа

Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство објавио је Конкурс за доделу новца ради суфинансирања инвестиција у економске активности пољопривредних газдинста-

ва: суфинансирање нове опреме за производњу и прераду меса и млека, производњу вина и ракије, прераду воћа, поврћа (укључујући печурке), уљаних култура, зачинског, лековитог и ароматичног биља и пчелињих производа.

За те намене обезбеђено је 110 милиона динара, а бесповратно се финансира 60 одсто трошкова, односно 70 одсто предузетницима и правним лица чија су газдинства регистрована на подручју са отежаним условима рада у пољопривреди; женама носиоцима пољопривредних газдинстава и оснивачима правних лица млађим од 40 година.

На конкурс се максимално бесповратно може добити два и по милиона динара за суфинансирање опреме за млеко и месо; за куповину опреме за производњу вина и ракије до четири и по милиона динара; за набавку опреме за прераду воћа, поврћа, уљаних култура, зачинског, лековитог и ароматичног биља три милиона динара. Највиша бесповратна сума за набавку опреме за прераду пчелињих производа по једној пријави је до пола милиона динара.

На конкурс, отворен до 17. априла, могу се јавити лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, у активном статусу, и то: физичка лица – носиоци регистрованог пољопривредног газдинства (само за суфинансирање опреме за прераду пчелињих производа у АП Војводини у 2026) и предузетници носиоци регистрованог пољопривредног газдинства; правна лица: привредна друштва, земљорадничке задруге и сложене задруге носиоци регистрованих пољопривредних газдинства, и верске заједнице, цркве и манастири.

Кладово: караван безбедности саобраћаја

Пројекат Караван безбедности саобраћаја има за циљ унапређење ставова грађана о значају поштовања саобраћајних прописа и повећања безбедности у саобраћају. Носилац пројекта је МУП – Управа саобраћајне полиције, уз значајну подршку партнера. Други овогодишњи караван зауставио се у Кладову, 19. марта.

Помоћник начелника Управе саобраћајне полиције, потпуковник полиције Владан Николић, обраћајући се грађанима Кладова, међу којима су најбројнији били млади, рекао је да овај пројекат националног карактера представља симбол заједништва, синергије институција на пољу повећања безбедности у саобраћају, као и да је веома важно да се разговара са младим особама, због чега се и спроводе систематске едукације младих генерација на читавој територији Србије.

Посетиоци су, између осталог, имали прилику да испробају симулатор судара, и да се, у контролисаним условима, на безбедан начин, увере у значај употребе сигурносног појаса. Информисани су о утицају алкохола и психоактивних супстанци на психо-физичке способности возача.

Статистика каже да возач и сувозач користе појас око 85 одсто, док на задњем седишту појас користи 30 одсто путника. Нажалост, смртност страдалих у саобраћајним незгодама у Србији је забрињавајућа. Сваких седам дана живот изгуби 10 особа или годишње око 500 људи. У Србији годишње смртно страда 79 особа на милион становника, што је међу најгорим исходима у Европи.

Изложба „Strip made in Italy – Generacije“

Необична тематска изложба под називом „Strip made in Italy – Generacije“, која кроз слојевит приступ анализира развој, утицај и кључне актере италијанске девете уметности, отворена је у Музеју Југославије. Кроз пет целина повезана је српска и италијанска стрип сцена, представљајући радове истакнутих аутора, а амбасадор Италије у Србији, Лука Гори, истакао је на отварању да је развој стрипа додатно учврстио однос Италије и Србије.

– Млади у Србији су деценијама расли уз Блека Стену и Загора, а потом су и сами почели да пишу и илуструју стрипове. Италија и Србија су заједно крчиле пут достојанству и уметности стрипа – навео је историчар стрипа и издавач Ђани Боно, подсећајући на значај часописа као што су Линус, Еурека и утицај интелектуалаца попут Умберта Ека.

Изложба „Strip made in Italy – Generacije“ биће отворена за посетиоце у Музеју Југославије до 30. јуна.

Фото: Тањуг

Сврљиг: новчана помоћ за први рођендан

У циљу повећања natalитета, општина Сврљиг, почев од 2026. године, сваком новорођеном детету са пребивалиштем на територији општине за први рођендан уплаћује по педесет хиљада динара. У прошлој години рођене су 63 бебе и од почетка године неколико родитеља већ је остварило право на новчану помоћ. Према речима Мирослава Марковића, председника општине Сврљиг, ова мера представља вид подршке младим породицама и додатни подстицај родитељима у првим годинама одрастања детета, када су трошкови и највећи.

Иначе, досадашња давања локалне самоуправе према новорођеној деци је преузела држава, тако да је ово додатна подршка којом се показује да су породица и деца приоритет локалне заједнице.

ИСТРАЖИВАЊЕ: УТИЦАЈ ДУГОТРАЈНЕ НЕГЕ НА СИРОМАШТВО СТАРИЈИХ У СРБИЈИ

Формалне услуге недоступне за већину

Већина старијих особа у нашој земљи, чак 76,2 одсто, има потребу за неким обликом подршке услед великих тешкоћа у функционисању, најчешће изазваних инвалидитетом или хроничним обољењима. Највећи изазов представља одлазак у набавку, код лекара и ходање, пењање уз степенице. Више од половине не има тешкоће са одржавањем хигијене простора и припремом хране, четвртина има потешкоће са видом, а 17 одсто са одржавањем личне хигијене. Без обзира на врсту активности у којима је потребна подршка, она најчешће долази из неформалних извора, од породице, пријатеља, комшија и углавном се не плаћа. Старији који плаћају подршку неговатеља најчешће је проналазе путем огласа или препоруке. Међутим, ови облици подршке нису доступни свима па забрињава податак да сваки десети старији грађанин којем је потребна помоћ у основним активностима попут храњења, купања и пресвлачења не успева да је обезбеди.

Финансијске баријере су главни разлог због којег старији не могу да обезбеде или прошире подршку у свакодневним активностима, показало је истражи-

вање „Утицај дуготрајне неге на сиромаштво старијих особа у Србији“, које су партнерски реализовали Црвени крст Србије и Група за развојну иницијативу „SeConS“. Истраживање је спроведено на узорку од 600 испитаника који имају потребе за неким обликом дуготрајне неге и показује који трошкови и издаци су највећи и како они утичу на њихов економски положај.

Здравствене услуге се у највећем броју случајева обезбеђују кроз јавни здравствени систем без додатних трошкова за кориснике. Међутим, када систем не може да одговори на потребе, старији су приморани да услуге плаћају сами. Најчешћи трошкови су специјалистички прегледи и дијагностика, и за готово две петине старијих особа они представљају озбиљно финансијско оптерећење, уз често одрицање од основних животних потреба, показују резултати истраживања, те је закључак да то указује на озбиљан финансијски притисак са којим се суочава значајан број старијих, нарочито жене, особе које живе саме и становници руралних подручја.

Даљи резултати говоре да 74,8 одсто старијих пензију наводи као један од главних

Са представљања резултата истраживања

извора прихода, док готово исти проценат (74,5 одсто) има потешкоћа у покривању основних месечних трошкова. Високи трошкови дуготрајне неге додатно продубљују економску несигурност: 34 процента старијих је изјавило да су смањили или чак одустали од неких трошкова за храну, комуналије или лекове како би могли да приуште неопходну негу. Истовремено, већина њих ослања се на неформалну, породичну подршку, јер су формалне услуге често финансијски недоступне.

Резултати, детаљно приказани у опсежној публикацији, показују и да се, када су потребни додатни приходи, старији знатно чешће ослањају на финансијску помоћ родбине или пријатеља, него на институционалне облике подршке попут накнаде за негу или социјалну помоћ.

Због такве структуре прихода већина старијих особа живи са ограниченим финансијским средствима без могућности за штедњу или покривање непредвиђених трошкова. Како би обезбедили потребну социјалну или здравствену подршку, трећина њих била је приморана да се одрекне неких основних животних трошкова. За део старијих оваква одрицања су редовна стратегија преживљавања што јасно указује да трошкови бриге и неге имају директан и дугорочан утицај на квалитет живота у старијем добу, закључак је истраживања.

Извештај се завршава низом циљаних препорука усмерених на унапређење законодавног оквира и система услуга, са циљем очувања достојанства, безбедности и квалитета живота старије популације у Србији.

Марија Симовић-Максимовић

ГЕРОНТОЛОШКИ ЦЕНТАР БЕОГРАД РАСПИСАО КОНКУРС

Избор за „Златни стих“

У оквиру предстојећег 24. Фестивала стваралаштва старијих „Златно доба 2026“ Геронтолошки центар Београд расписао је Конкурс за поетску награду „Златни стих“ и позвао све сениоре-поете који пишу срцем да се одваже и пријаве и тако читаоцима открију делић света растуће популације старијих.

Тема конкурса је слободна, радови се примају закључно са 29. априлом 2026, а право учешћа имају сва старија лица (65+), која живе на територији Републике Србије, уз услов – да нису чланови Удружења књижевника Србије. У позиву су детаљно описане и

остале пропозиције којих учесници треба да се придржавају. Учесници конкурса могу да пошаљу највише до две необјављене песме настале у „златном добу живота“, не дуже од 25 стихова. Песме се достављају у три примерка и потписују шифром. Уколико учесник доставља две песме, сваку потписује истом шифром и шаље их у једној коверти. Решење шифре са подацима: име и презиме, година рођења, адреса и број телефона доставља се у посебној коверти заједно са песмама.

Радови се шаљу на адресу: РЈ „Дневни центри и клубови“, Марије Бурсаћ бр. 49,

11080 Земун, са назнаком „за Поетски конкурс“, а песме се не враћају ауторима.

Најуспешнијим песницима по одлуци стручног жирија биће додељене награде и признања. Главна награда је скулптура „Златни стих“, рад академског вајара. Резултати конкурса биће објављени на Јутјуб каналу Установе Геронтолошки центар Београд током маја ове године. За додатне информације наведен је и број телефона: 062/806-5406.

М. С. М.

Нови изазови у заштити најрањивијих

У Лесковцу је, 26. и 27. фебруара, пети пут одржан Фестивал права и социјалне заштите у организацији Удружења правника социјалне заштите „Аргумент“ под називом „Правна аргументација насупротив медијској дигитализацији“. Фестивал је категоризован као међународна конференција, а учесници су имали прилике да чују излагања еминентних страних и домаћих стручњака из области права, породично-правне заштите, социјалне и дечије заштите, медицине и правосуђа. Реализацију овогодишњег Фестивала помогле су Амбасада Аустрије и канцеларија Немачке сарадње у Србији (ГИЗ) са циљем подршке отварању дијалога о важним друштвеним питањима и савременим изазовима у области људских права и социјалне заштите. Пленарна излагања, презентације и панел дискусије отвориле су кључна

Фестивал права и социјалне заштите окупио је велики број учесника

питања о будућности система социјалне заштите, од заштите рањивих група у дигиталном окружењу, преко развоја дигиталних компетенција стручних радника, до професионализације старатељства и примене вештачке интелигенције у правој пракси.

Као део пратећег програма, „Аргумент“ је представио Водич за жене жртве насиља, публика-

цију осмишљену као алат подршке, са јасним информацијама о правима, процедурама и надлежним институцијама, намењену женама жртвама насиља, али и стручњацима у систему. У оквиру Водича посебно је представљена брошура „Ниси сама“, као сажет, приступачан и охрабрујући материјал намењен женама које се налазе у ситуацији насиља, и биће доступна, како

у јавним установама социјалне и здравствене заштите, тако и у невладиним организацијама и различитим удружењима. У сарадњи са Амбасадом Аустрије представљена је путујућа изложба „Зауставимо насиље над старијим особама“, а педагошког шабачког Центра за социјални рад, Весна Димитријевић, промовисала је своју књигу „Живот је пут“, која говори о искуствима из области социјалне заштите и раду са људима који пролазе кроз разне животне изазове.

Фестивал је посетило више од 300 учесника из целе Србије, као и гости из Словеније, Аустрије, Шпаније и Босне и Херцеговине, па је посебан нагласак стављен на значај сарадње и размене искустава на регионалном нивоу, што је омогућило повезивање стручњака и организација из различитих средина и система.

Емина Ћирић

УРУЧЕНА ПРВА РЕШЕЊА У ПРОЈЕКТУ „РОДИТЕЉ-НЕГОВАТЕЉ“ У ТРСТЕНИКУ

Праведна и системска подршка породицама

Општина Трстеник усвојила је Правилник „Родитељ-неговатељ“ у циљу подршке породицама које брину о деци са сметњама у развоју. Та одлука, како је наведено, представља одрживу, праведну и системску подршку породицама које носе највећи терет бриге, а ово право не остварују само биолошки родитељи, већ и старатељи и усвојитељи са подручја трстеничке општине.

Након усвајања Правилника и благовременог подношења захтева, почела је реализација па су са родитељима потписани уговори и уречена су им решења. Висина подршке везана је за потрошачку корпу и редовно се усклађује са трошковима живота. Сада је тај износ 46 хиљада месечно.

– Данас смо уручили првих 11 решења у Пројекту „Родитељ-неговатељ“ родитељима који су остварили право на статус са подручја наше општине. Искористили смо

Милена Турк (прва лева), председница општине Трстеник, уручила је решења родитељима

и прилику да мајкама ове деце честитамо 8. март и уручимо букете цвећа. Ово је једна обједињена подршка са републичког и локалног нивоа. За први ребаланс општинског буџета предложили смо повећање ових средстава како бисмо помогли

породицама које свакодневно брину о деци са сметњама у развоју или са тешким здравственим стањима. Мера показује колико нам је важно да те породице осете сигурност и подршку. Општина Трстеник наставља да буде поуздан ослонац својим грађанима – рекла је Милена Турк, председница општине Трстеник.

Овом одлуком се додатно унапређује систем подршке деци са тешкоћама у развоју и њиховим породицама пошто она обухвата и ширу палету подршке која укључује и боравак деце у МНРО организацијама, као и обезбеђивање услуге личног пратиоца у школи, чиме се ствара сигурније и инклузивније окружење за образовање и свакодневно функционисање деце. Посебан значај мере огледа се у њеном трајном карактеру, као и у чињеници да је Правилник креиран у директној комуникацији са родитељима. **Драган Ивановић**

ГРАДОНАЧЕЛНИК НОВОГ САДА ПОВОДОМ 8. МАРТА ПОСЕТИО УПГНС

Прилика за сећање и захвалност

Поводом 8. марта, Међународног дана жена, градоначелник Новог Сада, Жарко Мићин, посетио је Удружење пензионера града Новог Сада, у Поштанској улици бр. 3 и разговарао са старијим суграђанкама.

– Велико ми је задовољство што сам и ове године, као и прошле, имао прилику да поводом Међународног дана жена будем са чланицама Удружења пензионера града Новог Сада и да им упутим честитке. Осми март је посебна прилика да изразимо дубоко поштовање и захвалност свим женама за огроман допринос који су дале и дају породици, друштву и развоју нашег града. Генерације жена које су данас у пензији својим радом, посвећеношћу и бригом за друге, градиле су Нови Сад и оставиле снажан траг у нашој заједници. Зато ће град наставити да подржава Удружење пензионера града Новог

Још један прилог одличној сарадњи града Новог Сада и УПГНС

Сада и активности које доприносе квалитетнијем и испуњенијем животу наших најстаријих суграђана – рекао је Жарко Мићин.

Градоначелник Новог Сада је, у склопу свечаности, Љиљани Јованов, чланице УПГНС, рођеној 8. марта, честитао рођендан и уручио пригодан поклон.

У име чланица Удружења, госте и присутне пензионерке

поздравила је Нада Голић, потпредседница Удружења пензионера града Новог Сада, која се поводом празника осврнула на неколико познатих жена које су се бориле за бољи положај жена у друштву: на Исидору Секулић, Милицу Стојадиновић Српкињу и Миру Бањац, која је прошле године напунила 96 година.

Председница УПГНС, Милена Жарковић, захвалила је градо-

начелнику на пригодним знацима пажње које су од њега добиле пензионерке и изразила наду да ће се одлична сарадња града и УПГНС наставити и у будућности.

Након обраћања Жарка Мићина, Милене Жарковић и Наде Голић, уследио је културно-уметнички програм у оквиру којег су наступиле чланице литерарне секције УПГНС Вида Галоња и Иванка Пантић, а затим и хор Удружења који је отпевао неколико нумера из свог репертоара. Чланице хора су добиле велики аплауз за антиратну песму „Нек живи љубав“.

По завршетку програма, у препуној сали Удружења, градоначелник Жарко Мићин је присутним дамама уручио пригодне цветне аранжмане. Вредне чланице УПГНС за своје госте су за ову прилику приредиле празнични коктел и послужење.

Д. Ивановић

ОКУПЉАЊЕ НАЈСТАРИЈИХ ЧЛАНОВА УП НОВИ БЕОГРАД

Дружење продужава живот

У времену када је све брзо и пролазно једна топла слика са Новог Београда подсећа нас да живот ни у позним годинама не губи своју лепоту, напротив, добија једну нову, мирнију, дубљу димензију.

Сваке среде, у једном новобеоградском кафићу, од 10 до 12 часова, окупља се посебно друштво. То су најстарији чланови Удружења пензионера Нови Београд, људи који иза себе имају деценије рада, искуства и сећања, али се и даље са истим жаром радују сусрету са драгим пријатељима. Уз кафу и осмехе они размењују приче, присећају се неких прошлих времена и оно најважније – стварају нове успомене.

Како нам је испричала Ружица Белановић, председница Градске организације пензионера Београда, ови сусрети имају посебну важност, а свако дружење са најстаријим пензионерима на њу оставља снажан утисак.

– То су окупљања која на најлепши начин обогаћују све нас. Ове године смо поводом 8. марта организовали посебно окупљање, које је уприличено 4. марта. У

топлој и свечаној атмосфери, уз пригодне поклоне и ручак, окупило се 14 пензионера, свако са посебном животном причом, али сви са истим духом који пркоси годинама – истакла је Белановић.

Овом приликом најстарија чланица Удружења, госпођа Анита (97), почастила је присутне извођењем неколико песама, што је дало посебну чар овом дружењу. Њена енергија доказала је присутнима да године не могу да униште добар глас и ведри дух.

– Ово виђање смо искористили и да прослаavimo рођендан наше Маце, некадашње дугогодишње председнице Месног одбора Блока 45, која је у фебруару напунила 94 године. Међу окупљенима били су и Воја Јокић, некадашњи председник Удружења, а сада деведесетдвогодишњак, госпођа Олга (91), као и још десетак њих који поносно газе десету деценију – навела је председница ГОП Београд.

Договор да се и убудуће виђају није само жеља за дружењем, већ мост између генерација. Млађи чланови имају прилику да од

Слева надесно Вера, Анита, Маца, Ружица Белановић и Воја

старијих уче, да чују како се некада радило, како се истрајавало, и да та знања примене како би били још бољи и успешнији.

У времену које фаворизује младост, овакви сусрети нас подсећају на нешто важно – да живот не престаје са пензијом, нити са годинама. Он се наставља, обогаћен искуством, пријатељствима и малим али драгоценим тренуцима. Јер, како нам показују најстарији пензионери Новог Београда, срећа је управо у томе да имамо с ким да попијемо кафу, поделимо причу и запевамо.

Д. Лукић Лазовић

У „Малој Венецији” прославили Кинеску нову годину

Крајем 20. и почетком 21. века, када су Кинези полако почели да отварају ресторани и продавнице у Војводини, Нови Сад и Суботица су међу првим градовима добили угоститељске објекте са специјалитетима Далеког Истока. У Суботици се нарочито истицао онај преко пута Аутобуске станице који је водио уметнички брачни пар из Шангаја: он академски сликар, она оперска певачица. Ови угоститељи-уметници су били отворени за све опције, те су се у ресторану организовале вечери опере, изложбе слика, караока журке и дочеци Кинеске, Српске и Нове године по грегоријанском календару (са све хармоникашем, сармом и неизбежном јабуком у устима реш печеног прасета).

Од тог времена прошло је више од четврт века, а нико ни слутио није да ће једно мало село северозападно од Сомбора, на левој обали Дунава, окружено мрежом канала и на тремеђи Србије, Мађарске и Хрватске, постати препознато по најбољим пензионерским забавама, чак неспецифичним за бачку сеоску заједницу. Ово

„Ватрена” журка за годину Ватреног коња

„водено” насеље често називају и Малом Венецијом јер се до њега долази преко моста. У питању је Бездан, место са близу 3.000 становника, са претежно мађарским живљем. У њему се одвија веома динамичан живот и лети и зими, посебно међу најстаријом популацијом, захваљујући руководству Месне организације пензионера на чијем је челу Марика Медић, увек расположена за нове идеје и иницијативе.

Веровали или не, ово мало пензионерско друштво је током зимских месеци организовало неколико забава уз музику и послужење: рођендане, балове (укључујући и традиционални зимски маскенбал), новогодишње забаве, Дан заљубље-

них... А од пролећа па до касне јесени планирају се неки другачији садржаји.

Од свега побројаног, један празник који није забележен у календарима мађарске националне заједнице, а који је изазвао највећу пажњу, била је прослава Кинеске нове године средином фебруара. Комплетно руководство Месне организације пензионера Бездан је овакву идеју подржало једногласно, а за њену реализацију побринуло се не само чланство, него и свештеник у сеоској цркви, велечасни Михаљ Зелић. Мештани кажу да је он увек спреман да помогне становницима Бездана у свим активностима, а када је на ред дошла прослава Кинеске нове године,

потрудио се да набави и постави комплетну декорацију на којој су му позавидели и Кинези који већ неколико година живе и раде у овом селу, а који су као гости били позвани на славље.

Како је ова година у знаку Ватреног коња, декорацијом је доминирала црвена боја, док су гости, који су дочекивани уз чај, пиринчану ракију и кинеску музику, морали да испоштују одређени дрес код са нагласком на црвене нијансе. На трпези је послужење било разноврсно: од рибе до пилетине и вегетеријанско-веганских сланих и слатких источњачких специјалитета. Наравно да се играло и уз домаћу музику, а весеље је потрајало до два сата иза поноћи.

И. Огњанов

Није изостао ни традиционални зимски маскенбал

ИЗЛОЖБА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ УП БАНКЕ ПОШТАНСКА ШТЕДИОНИЦА

Уметност која спаја и помаже

У улици Никодима Милаша бр. 9, у просторијама Удружења пензионера Банке Поштанска штедионица, 4. марта отворена је изложба слика посвећена 8. марту, али и жељи да се пошаље порука о важности солидарности и бриге о другима.

Ликовна секција, на чијем челу је Часлав Златковић, окупља пензионере од којих су многи, вођени његовим ентузијазмом, први пут у златном добу узели четкицу у руке и открили љубав према сликарству. Током прошле године сваке среде организовани су бесплатни часови сликања, а управо из тих дружења настала су дела која се могу видети на овој изложби.

– Сваком човеку је потребна топла реч, разумевање и помоћ – поручује председница УП Банке Поштанска штедионица, Слободанка Цеца Илић, и истиче да је управо то мотив који покреће све активности овог удружења.

Оно што ову изложбу чини посебном јесте њен хуманитарни карактер. Све слике су на продају, а прикупљена средства биће намењена једној од хуманитарних организација. Заинтересовани слике могу погледати сваке среде од 11 до 13 часова и одлуком да купе неку од њих учинити добро дело.

Удружење, као и увек до сада, има јаког савезника у свом раду – руководство Банке Поштанска штедионица на челу са мр Боја-

ном Кекићем, који никада не заборавља своје пензионере. Управо захваљујући тој подршци створен је простор у ком се негују дружење, таленат и идеје.

Ова изложба није само поставка слика, она нас подсећа да године нису препрека, већ богатство. Јер када се искуство, добра воља и велико срце удруже, настају дела која имају снагу да мењају свет.

Д. Лукић Лазовић

ОБЕЛЕЖЕНА 81 ГОДИНА ОД ИЗНЕНАДНЕ СМРТИ МИЛЕНЕ ПАВЛОВИЋ БАРИЛИ

Српска уметница светског реномеа

Бројни уметници су својим делима, схватањима и начином живота у историји уметности оставили неизбрисив траг. Неки су прихватани одмах, неки нису никада, док су поједини потврду свог значаја добили тек након смрти, када су порука и израз уметничког дела нашли своје место у времену ослобођеном пролазних трендова. Аутентични и храбри да се одупру стереотипима, за живота несхваћени, непризнати као уметници, непрепознати као ствараоци били су у раскораку са својим временом. Били су храбри, другачији, то што нису били тада, постали су сада. Хероји, идоли, претече неких каснијих праваца, личности у уџбеницима, бесмртни, ванвременски, космополитски.

Ау историји уметности по својој аутентичности, храбрости и доследности сопственој визији истиче се сликарка, песникиња, свестрана и талентована уметница чији радови и данас заузимају посебно место, пркосећи протоку времена. Павловић по мајци Даница, такође сликарки, чукунунци великог Карађорђа, а Барили по оцу Бруну, познатом италијанском песнику и композитору, Милена је сматрана једном од најистакнутијих и најзанимљивијих уметница европске сцене између два рата.

Рођена је у Пожаревцу, 5. новембра 1909. Свој таленат за уметност почела је да изражава врло рано, захваљујући родитељима, сопственој радозналости, проницљивости, раном одласку у европске градове: Парму, Рим, Пезаро, Бергамо, Ницу, Париз. Њена стваралачка биографија и номадски начин живота почињу врло рано, већ у дванаестој години, у аустријском Лицу, где је у Мајеровој школи похађала часове сликања. Уметничку школу завршила је у Београду са само седамнаест годи-

Однос са мајком

Милена Павловић Барили имала је посебан однос са својом мајком. Последњи пут се вратила у Пожаревац на Светог Николу 1936. због ње. „Аутопортрет са мајком“ (познат и као „Милена са мајком“) је рано дело српске уметнице из 1926. године, настало пред њен одлазак на студије у Минхен. На слици је приказана снажна емотивна и психолошка повезаност Милене и њене мајке Данице, која је имала огроман утицај на њен живот и каријеру.

Милена Павловић Барили, Аутопортрет, 1938.

на. Због изузетног талента и непотписаних радова, примљена је на Минхенску академију јер комисија није знала да су радови дело жене. Ипак, студије је напустила јер Минхенска академија „није омогућила да се њена особеност развије“. Милена у то време није била прихватана и схватана. Била је одбијана, чак и да буде наставник цртања – у Штипу, Велесу, Тетову, па и у родном Пожаревцу. Зато је напустила родни град и дом и почела да живи по хотелима и европским градовима. Представила се ликовној публици, а изложбе у Лондону 1931. и прва самостална наредне године у Паризу биле су прекретница у њеном уметничком развоју и афирмацији. Већ тада је уметнички врх био очаран прелепом високом уметницом, израженог носа, овалног лица и загаситоцрних, помало искошених очију. Тада је имала само 22 године.

Ипак, Милена одлучује да се опрости од Париза и Европе. Две групне изложбе, најпре она у Galerie Pittoresque, а потом у Galerie Bernheim Jeune, на којој се придружила југословенским уметницима из Париза биле су опроштајне. Продајом слике „Анђели“ обезбедила је себи место на малом француском броду и кренула преко океана. У Америци је осетила тежину живота и као уметница и као жена, а време проведено тамо обележила је носталгија за Европом и туга за мајком. Да би опстала, одступила је од уметности којој је била привржена и прибегла илустрацијама насловних страна модних часописа Town and Country, Charm, Glamour, House Beautiful. Ипак, своје слике није заборавила те је у марту 1940, у Њујорку, приредила своју прву америчку изло-

Модел плаве венчанице, Vogue, 15. април 1940.

жбу. У Америци је радила још декор и као костимограф за балете, познати су „Себастијан“ Ђан Карла Менотија и „Сан летње ноћи“ Виљема Шекспира. У међувремену, 1943. године се удала за Роберта Томаса Астора Гослена, официра авијације, повредила кичму и таква, са металним корсетом у горњем делу тела, наставила интензивно да ради. Љубав према мужу се изгубила, говорило се да је бисексуалац и да је „умешан“ у њену смрт.

Лето 1945. године није дочекала. Умрла је 6. марта у свом апартману у Њујорку. Урна са њеним посмртним остацима пренета је у Рим, 5. августа 1949, на гробље Тестацио, где су касније сахрањени и њени родитељи. За живота, који је трајао само тридесет шест година, остварила је много – више од хиљаду уметничких дела, ушла у историју као прва Српкиња чији се рад нашао на насловници чувеног Vogue и која је преко Радио Њујорка поздравила ослобађање Београда. Номадски начин живота, погрешан избор мушкараца и изненадна смрт дали су дозу мистерије и интензитет већ ексцентричној биографији.

Изато је Милена Павловић Барили, уметница нашег порекла а светског реномеа, посебна и заслужује један скромни омаж. Овог марта обележена је 81 година од њене мистериозне и изненадне смрти. У фебруару су у Пожаревцу почели радови на изградњу новог и реконструкцији постојећег дела Галерије „Милена Павловић Барили“. Галерија данас има 894 Милениних уља на платну, акварела и пастела. Очекује се да радови буду окончани почетком 2027. године.

Марија Симовић-Максимовић

Селфи штап из Србије

Иако је уврежено мишљење да су нове технологије нешто што припада младима, прича Видомира Вида Којадиновића са Мокре Горе руши предрасуде и показује нам да живот не познаје старосне границе и одреднице. Напротив, понекад управо у годинама када се очекује мирнији темпо, почињу најлепше и најнеочекиваније животне авантуре. И баш тад, када мислимо да смо све видели, живот уме да нас изненади.

Деда Виде, како га данас од миља зову његови бројни пратиоци, није планирао да постане интернет звезда. После дугог радног века у трговини, пензију је замислио као повратак природи и себи, уз овце, козе и мир мокрогорских падина. Међутим, мобилни телефон, поклон од унука који је желео да му дека остане модеран, и Фејсбук променили су све. Уместо да одустане пред непознатим, деда Виде је урадио оно што ни многи млађи не би – одлучио се да да шансу нечем новом и да учи. Одатле креће ова наша занимљива, али пре свега инспиративна прича. Четири дана, како сам каже, готово да није ни спавао ни јео, покушавајући да разуме како функционише мобилни телефон, шта значе иконице, како се нешто објављује... Није било лако, али није одустајао. Управо та упорност показује да године нису препрека, већ прилика да докажемо себи да још увек можемо и треба да учимо.

Његови први снимци били су једноставни. Камером је бележио свој свакодневни живот: чување оваца, разговоре, различите животне тренутке... Али потпуно природне, искрене. Без глуме и без улепшавања. Та искреност постала је његов заштитни знак и

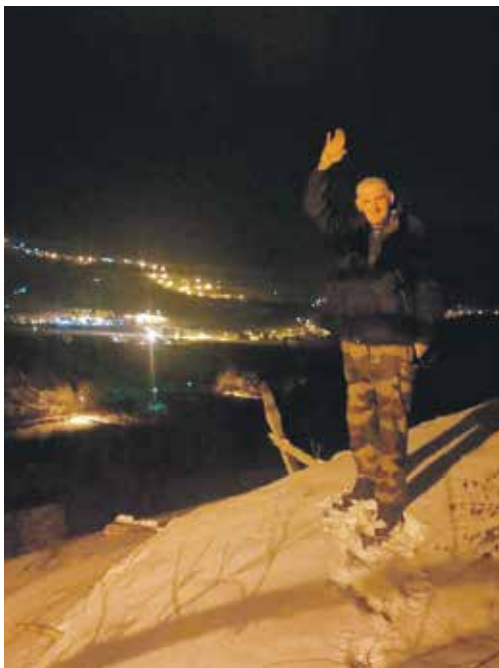
Већину видеа деда Виде сам снима а због тога је морао да постане и иноватор

тајна његовог успеха. У времену друштвених мрежа, филтера и савршених слика, где владају савршени људи, савршени тренуци и савршени животи, деда Виде је понудио нешто много вредније – стварност и аутентичност. Он није покушавао да буде неко други, био је свој. То је било довољно да освоји срца људи широм Србије. Захтеви

за пријатељства почели су да стижу, као и коментари подршке, лепе поруке од људи које никада није упознао. Постао је омиљен, не зато што је пратио трендове, већ зато што је био доследан себи. Његова ведрина, непосредност и топлина, стигле су до сваког ко га је гледао.

Овај нови, дигитални свет донео му је радост, али и нове изазове и проблеме. Како је у многим интервјуима причао, знао је толико да се удуби и занесе Фејсбуком, да потпуно заборави на обавезе. Тако је кроз смех препричавао како је једном заборавио да затвори кокошке.

– Заборавим ти ја кокоши. Ујутру дођем, само перје око кокошињаца. Осам комада кокоши било, нема ни једне. Кажем: О, Видомире, да ти оду кокоши због Фејса! Шта ћу, ја ти онда напишем на моју мокрогорску групу: Људи моји, мени због Фејсбука све кокоши одоше. После два дана мени ови моји омладинци донеше кокош.

Профил на Фејсбуку променио му је живот и повезао га са светом

Имао осам, а добих 21 кокошку – прича искрено Виде.

Како поштено каже, трпе и овце. Изјутра се често заборава, па их касно пусти. Козу касно помузе. Али и ове мале незгоде су део живота.

Поред тога што је инфлуенсер, деда Виде је и иноватор. Пошто већину фотографија и видеа прави сам, док је напољу и у покрету, било му је потребно нешто чиме би лако могао да се снима без ичије помоћи. Тако је дошао на идеју да направи нешто налик штапу за селфије. На мотку је ставио парче лима, за који се закачи телефон и снима. Тај детаљ можда и најбоље говори о њему – он је човек који не тражи изговоре, већ решења.

Када му је профил био хакван и када је остао без свог прозора у свет, схватио је колико му друштвене мреже и комуникација коју преко њих остварује значе. Месец дана без друштвених мрежа тешко му је пало, али повратак је донео нову радост.

Ова прича носи важну поруку. Старост није крај активног, већ почетак другачијег живота. Пензија није повлачење, већ прилика да се коначно посветимо стварима које волимо, да научимо нешто ново, да се повежемо са људима. Било да је то нека нова технологија, хоби, путовање или дружење... Важно је да останемо покретни, радознали и отворени.

Видомир Којадиновић није постао симбол само због интернета. Он је постао симбол отпора према одустајању. Подсетник да године не смеју да нас успоре толико да заборавимо да живимо. И да радост, смех и нова искуства немају рок трајања.

Јер на крају, није важно колико година живимо, већ како живимо. А деда Виде нам показује да је најлепши начин онај у ком не престајемо да учимо, да се забављамо и храбро корачамо напред без обзира на све.

Драгана Лукић Лазовић

У ВЛАДИМИРОВЦУ ОБЕЛЕЖЕН ПРАЗНИК БУЂЕЊА ПРИРОДЕ

Марцишор, тријумф пролећа над

ЗИМОМ

У присуству ученика, наставника и професора из 11 основних и средњих школа из Србије и Румуније, и уважених гостију, 1. марта, у организацији Основне школе „Први мај“, у Владимировцу, културно-уметничким програмом и изложбом предмета посвећених веснику пролећа Марцишору обележен је овај јединствени празник Румуна. Традиционални Марцишор је уврштен у културну баштину УНЕСК-а, а ова манифестација се у Владимировцу одржава од 2014. године.

На изложби рукотворина, којима је представљена румунска народна традиција, изложени су везови, народна ношња, разли-

Представљање румунских обичаја и народних рукотворина

чити украси, али пре свега марцишори – брошеви или други предмети везани за црвено-белу трачицу од конца, који се носе на одећи. Црвена боја означава снагу и пролеће, а бела је зима, па се тако симболично преплићу ова два годишња доба.

У Дому културе у Владимировцу румунски обичаји и традиција представљени су и кроз

глуму, плес и игре. Др Трајан Качина, потпредседник Националног савета румунске националне мањине, истакао је да се фестивал Марцишора ове године одржава јубиларни десети пут и представља значајан празник за Румуне. Трајан Кета, иницијатор фестивала, нагласио је да се Марцишор обележава кроз разне манифестације сву-

да где живе Румуни, па је тако дошао на идеју да се фестивалом обележава и у Србији.

Сваке године, на овом фестивалу учествује више школа из Србије и Румуније, што манифестацији даје међународни карактер. И овогодишњи Марцишор одржан је уз велики одзив гостију и у свечаној атмосфери.

Ф. Косо

Марцишор – симбол доласка пролећа

Фото: Pixabay

У МУЗЕЈСКОЈ ЗБИРЦИ У ТРСТЕНИКУ ИЗЛОЖБА „ЖЕНЕ СВОМЕ ГРАДУ“ Допринос културном животу заједнице

Чланице КЛИС-а и ове године поводом Дана жена суграђанима посветиле изложбу

Већ традиционално, по 18. пут, чланице Клуба ликовних стваралаца КЛИС Трстеник поводом 8. марта, Међународног дана жена, организују изложбу својих радова. И овога пута поставка под називом „Жене своје граду“ свечано је отворена у простору Музејске збирке трстеничког Народног универзитета. Према речима председнице КЛИС-а, Драгане

Радојичић, заинтересовани грађани, љубитељи ликовне уметности ову поставку могли су да погледају сваког радног дана до краја марта.

– Наше удружење броји око 40 чланова који активно раде своја ауторска дела и тако одржавамо традицију и континуитет. Чланице КЛИС-а, као ауторке ове изложбе, својим радом, енергијом и посвећеношћу већ годи-

нама обогаћују културни живот наше заједнице. Ова поставка је и прилика да се истакне њихов аутентичан израз, разноврсност тема и техника, као и лични печат који свака од њих уноси у свој рад. Стога то није само изложба, него и дијалог са заједницом и допринос култури града – рекла је Драгана Радојичић, председница КЛИС Трстеник.

Д. Ивановић

ОДРЖАН ЧЕТВРТИ ФЕСТИВАЛ ГЛУМАЦА АМАТЕРА КУЧЕВО 2026.

Мала престоница аматерског театра

Од 3. до 31. марта у Кучеву, у организацији Центра за културу „Драган Кеџман“, одржан је четврти Фестивал

глумаца аматера Кучево 2026, па је читав месец био у знаку аматерског позоришта. Позоришни аматеризам у Кучеву постоји још од почетка тридесетих година прошлог века, са неколико пауза у раду, а током марта ово место се претвара у малу престоницу аматерског театра.

Љубитељи позоришне уметности на четвртном фестивалу глумаца аматера могли су да уживају у осам представа, од тога седам такмичарских, аматерских позоришта из Трстеника, Великог Градишта, Малог Црнића, Пожаревца, Алексинца, Деспотовца, Костолца и Кучева. Улаз на све представе био је бесплатан, а свако вече биран је глумац/глумица вечери.

На завршној свечаности стручни жири доделио је награде за најбољу главну и епизодну улогу, најбољег младог глумца или глумицу, као и признање за најбољег глумца ветерана.

М. Ј.

Вечни сјај светионика културе

У Врању је у 2026. години све у знаку обележавања века и по од рођења Бориса Станковића, једног од највећих српских књижевника. Писац Бора Станковић рођен је у Врању 31. марта 1876. године.

Станари храма богиње Талије у Врању славе и 130 година од извођења прве позоришне представе. У режији ондашњег гимназијског професора Радоја Домановића ученичка дружина извела је 30. јануара 1896. „Горски вијенац“ Петра Петровића Његоша. Гимназијски професор, млади књижевник и заљубљеник у театар, Радоје Домановић, дружио се са прослављеним писцем Бором Станковићем.

Због нарочитих заслуга за Србију и њено становништво у области културе, овогодишњи сретeњски Орден првог степена припао је професионалном позоришту „Бора Станковић“, које је добитник Вукове награде и Ордена заслуга за народ са сребрним зрацима. Организовани позоришни живот у Врању почео је 5. октобра 1934, када су Врањанци основали Позориште грађанске канине. Окружно народно позориште у Врању формирано је 27. априла 1946. године. Од 5. септембра 1997. врањски

Позориште „Бора Станковић“ обележава 130 година од првог извођења: детаљ са представе

театар придружио се породици професионалних позоришта Србије. Хроничари бележе и да од октобра 1980. године врањски театар успешно организује „Борине позоришне дане“. На позоришним данима приказано је више од 500 представа домаћих и иностраних театара.

Кључна фигура у развоју модерног врањског позоришта био је редитељ, глумац и управник Радосав Радивојевић. Позориште је водио од 1972. до 2009. године када је преминуо. У позоришту су поникли редитељи Југ Радивојевић, Ана Ради-

војевић Здравковић, Југ Ђорђевић, глумци Љубомир Бандовић, Драган Станковић, Драган Божа Марјановић и други актери позоришног живота. Окосницу садашњег ансамбла чине Кристина Јањић Стојановић, Радмила Ђорђевић, Тамара Стошић, Бојан Јовановић, Ненад Недељковић, Марко Николић и Драган Дурге Живковић. Представе се изводе на вечерњој и сцени за децу.

– Сретeњски орден припада свим глумцима, редитељима, запосленима и врањској публици, који су уткали део себе у

историју нашег театра. У години јубилеја сретeњски орден је потврда да уметност рођена из тог тла има снагу да траје. Да надживи време и да говори срцем. Ово је награда нашем граду, нашој традицији и сваком аплаузу који је годинама одзвањао салом – изјавила је директорка театра у Врању, Кристина Јањић Стојановић.

Завредила је јавна установа Позориште „Бора Станковић“ високо државно признање због високог квалитета и друштвеног значаја театарске делатности.

В. Пешић

У СВРЉИГУ СВЕЧАНОСТИ ПОВОДОМ ОСМОГ МАРТА

Мамина је љубав вечна

У част празника жена, у Центру за културу у Сврљигу, одржан је хуманитарни осмомартовски концерт КУД Белоиње и хора „Јефимија“, под називом „Игра као завет“. У празничном расположењу публика је уживала у играма из Србије и хорским песмама. Сва средства која су прикупљена од улазница на концерту усмерена су у хуманитарне сврхе.

Поводом 8. марта расписан је, као и сваке године, и

Осмомартовски књижевни и ликовни конкурс за ученике основне школе и предшколске установе „Полетарац“ у Сврљигу. На књижевни и ликовни конкурс са темом „Мамина је љубав вечна“ стигао је велики број радова. Жири је прогласио најбоље песме посвећене мајци и оне су прочитане на осмомартовској приредби. На истој свечаности приказани су и најбољи ликовни радови.

Наступ Културно-уметничког друштва Белоиње

Организатори, Центар за културу Сврљиг и Повереништво Савеза самосталних синдиката

Сврљига, наградили су 12 малих песника и 16 дечијих ликовних уметника. **С. Ђорђевић**

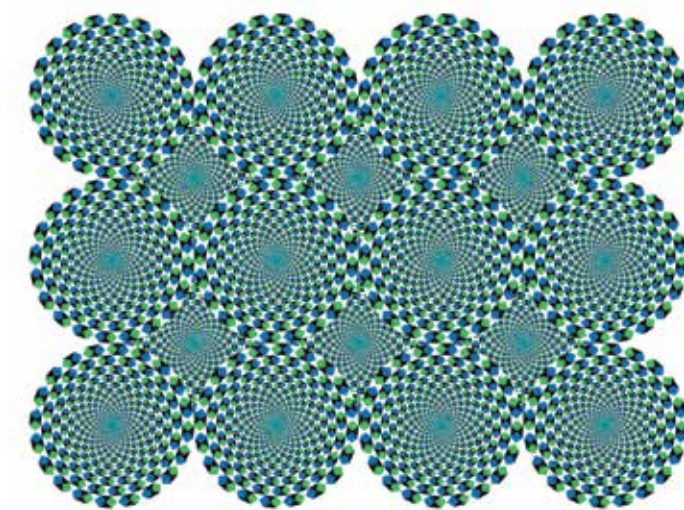
СТВАРНОСТ КОЈУ ОПАЖАМО НИЈЕ НЕЖНО И СТВАРНОСТ КОЈА НАС ОКРУЖУЈЕ

Мозак види само оно што жели

Људски мозак се махом сматра неистраженом машином која има способност савршене обраде информација и изналажења решења, али да због те неистражености нисмо у стању да користимо његове максималне капацитете. Међутим, мозак није савршена машина која непрестано анализира податке и доноси закључке, већ се најчешће служи пречицама како би брзо интерпретирао свет око себе. Те пречице се називају хеуристицима и имају свој еволутивни смисао јер су нам помогле да преживимо као врста. Ове менталне пречице помагале су нашим прецима да брзо препознају потенцијалну опасност и реагују у складу са тим, док нас у модерном свету углавном доводе до грешака у перцепцији, што је деценијама надахнуће многих научних дисциплина.

Мозак не обрађује слике као камера, он користи претходно знање, образце и очекивања да „попуни празнине“, а када се суочи са нејасним или контрадикторним информацијама, бира највероватније објашњење, чак иако је погрешно. Данас се са сигурношћу може тврдити да опажамо свет као целину, а не као прости збир делова, и да наш мозак то ради тако што групише ствари које су близу, групише сличне елементе и попуњава празнине како би створио целину, а на основу искуства предвиђа шта би требало да види.

Овај начин функционисања мозга ствара погодну основу за различите варке и илузије у опажању, које су од давнина биле неисцрпна инспирација уметника, чак и онда када наука још увек није дала своје објашњење. Џон Струп је почетком

Померање погледа ствара утисак да се кругови ротирају

20. века од испитаника у свом експерименту тражио да именују боје којом су написане одређене речи, али те речи су биле називи боја (нпр. реч „плав“ написана црвеном бојом). Резултати су показали да у тој ситуацији у мозгу долази до сукоба између аутоматског читања речи и свесног именовања боје, што знатно успорава реакцију и могућност давања исправног одговора. Овај психолошки феномен назван је Струпов ефекат, а тестови слични онима које је он давао својим испитаницима се користе и данас за развој мождане активности и усавршавање техника фокусирања пажње.

Експеримент „Невидљиви горила“ доказао је 1999. године да људи не виде све из свог окружења, већ само оно на шта су фокусирани. Учесници су имали задатак да гледају видео у коме се додаје лопта између неколико кошаркаша и да броје та додавања. У једном тренутку кроз кадар пролази особа у костиму горице, али већина испитаника је није

приметила јер је била фокусирана на лопту, што је довело до закључка да, када је фокус на једној ствари, све остале се занемарују и превиђају. Овај феномен назван је ненамерним слепилом и пружа објашњење зашто сведоци несрећа најчешће дају контрадикторне изјаве – сви виде само делић мозаика на који су концентрисани. Експеримент је поновљен 2013. године, у мало другачијим условима. Наиме, испитаници су били искусни радиолози који су прегледали рендгенске снимке плућа у потрази за канцером, а истраживачи су на један снимак убацили слику горице која је била 48 пута већа од просечног тумора. Резултати су показали да 83 одсто лекара није видело горицу, иако се налазила на месту које су сви гледали. Многи су је директно фиксирани погледом, али је нису видели јер је нису тражили. Ова студија је отворила многе дискусије о квалитету лечења, јер је и лекарски мозак фокусиран само на оно што тражи.

Истраживања перцепције данас своју највећу вредност налазе у маркетингу и компаније улажу огромне суме новца у њих, јер је људска пажња постала највреднија валута. Када у продавници бирамо здрав оброк, скоро по правилу ћемо одабрати производе на којима великим словима пише „без шећера“, „природно“ или „без масти“, а ситна слова којима је исписан састав нећемо ни читати. Ово није грешка у опажању, већ ефикасно коришћење времена неопходног за преживљавање, мада нас може коштати много новца, односа, па и самог живота. Док једемо храну за коју нас је сопствени мозак убедио да је здрава јер је то написано великим словима, велика је вероватноћа да уносимо огромне количине шећера, разних концентрата и вештачких масти које нису нимало здраве.

Међутим, пречице које мозак ствара да би брже и лакше разумео стварност омогућиле су нам и да истовремено читамо два писма и да разумемо написано. С обзиром на то да свакодневно користимо ћирилицу и латиницу можемо без потешкоћа читати текст где се ова два писма преплићу, чак и да не приметимо ништа чудно. И ту лежи највећи парадокс: исте илузије које нас обмањују, истовремено могу бити наш највећи савезник. Оне нам омогућавају да се крећемо, да препознајемо лица, да интуитивно проценимо да ли је неко пријатељ или не. Без ових малих лажи сопственог ума били бисмо заглављени у бескрајној анализи сваког детаља и паралисани бескрајним хаосом информација. А када једном схватимо да наш мозак није савршени судија стварности, већ мајстор илузије, почињемо да гледамо пажљивије и да постављамо питања. Свет остаје исти, али га видимо јасније, док најлепша илузија може бити управо сазнање да смо илузију препознали.

Емина Ћирић

ЧЕТИРИ ПЕТИНЕ ЖЕНА СА ФОРБСОВЕ ЛИСТЕ НАЈУСПЕШНИЈИХ ИМА ВИШЕ ОД 50 ГОДИНА

Искуство, мудрост, ментална снага

Амерички пословни магазин Форбс од 2004. године објављује годишњу листу 100 најмоћнијих жена на свету. За меру успеха у 2025. години као критеријуми коришћена су четири главна фактора: новац, медијско присуство, утицај и сфера утицаја, а сто истакнутих жена заједно контролише процењених 37 билиона долара економске моћи и утиче на животе више од милијарду људи. „Лидерке и иноваторке на Форбсовој листи моћних жена за 2025. годину представљале су примере отпорности у турбулентним временима,” наведено је у пратећем уводнику.

Форбс је широко познат по својим утицајним ранг-листама, рангирајући све, од милијардера до колеџа и најутицајнијих људи на свету, а овогодишња листа најмоћнијих жена има и једну специфичност: истиче пораст броја жена које користе своју шесту, седму, осму па и девету деценију живота да стварају, улажу и воде, пркосећи традиционалним старосним баријерама. Више од 80 одсто оних које су нашле место на листи старије су од 50 година, а са највећим животним и пословним искуством је Џудит Фолкнер, 82-годишња оснивачица и извршна директорка Epic Systems-а, компаније за здравствени софтвер. Она је најстарија кандидаткиња на листи 100 најмоћнијих жена за 2025, рангирана на 53. месту, а компанију Epic Systems успешно води од њеног оснивања 1979. године.

На првих пет места листе налазе се политичарке: Урсула фон дер Лајен, председница Европске комисије, на првој позицији; Санае Такаичи, премијерка Јапана (3); Ђорџа Мелони, премијерка Италије (4); Клаудија Шејнбаум, председница Мексика (5), као и позната француска економистикиња, председница Европске централне банке и некадашња директорка ММФ-а, Кристин Лагард, пласирана на другом месту. Нова у првој „петорци” је 65-годишња Санае Такаичи која је прошле године постала прва жена председница владе у историји Јапана.

Санае Такаичи

Жене које управљају глобалним компанијама, технологијом и капиталом, предводи Џули Свит (6), председница и извршна директорка Accenture, као прва жена на челу ове једне од највећих светских компанија за консултантске и технолошке услуге. Иза ње су пласиране Мери Бара, извршна директорка General Motors, Џејн Фрејзер, извршна директорка а сад председница велике америчке банке Citigroup, те Ебигејл Џонсон, извршна директорка гиганта инвестиционих фондова, Fidelity Investments. Листу десет најуспешнијих затвара Лиса Су, познато име у технолошком сектору, сада извршна директорка компаније Advanced Micro Devices. Свима њима је, без обзира на област у којој су успешне, заједничко искуство: шест је већ у седмој деценији, а само једна је млађа од 50 година.

Почетком марта ове године представљен је и податак да жене 50+ година чине најбрже растућу групу предузетница на свету, покрећући компаније у најдинамичнијим секторима и извесно надмашујући млађе.

Мери Бара

Оне, истиче се, „воде тиху предузетничку револуцију и редефинишу како изгледа успех”. Већина и даље успешног оснивача стартапа замишља као младог мушкарца, али стварност, по свему судећи, изгледа мало другачије. Истраживања показују да компаније које су основале жене остварују већи приход упркос мањим инвестицијама, а још је студија из 2020. године открила да су неки од најуспешнијих оснивача у САД у четрдесетим годинама.

Јер бизнис у каснијим годинама има неколико великих предности: не почиње се од нуле, већ од научених лекција, животних и пословних; године успостављања професионалних и пријатељских веза могу се корисно употребити, и можда најважније – до тог доба су и деца већ довољно одрасла па жена има много више времена и флексибилности у свом распореду. И посебно – већи капацитет слободне менталне снаге.

Данашње жене, као и мушкарци, живе дуже и интензивније животе од било које генерације пре, и многе од њих не занима тихо смиривање. Желе нешто да изграде, да примене дуго стицање лекције у пракси, чак и ако то значи суочавање са (не)прикривеним предрасудама.

Свакако је добро што, као и старији мушкарци, настављају да разбијају мит да је њихова демографска група аутсајдер када је реч о покретању нечега новог. И није битно да ли су мотив добит и успех или само наставак живота са сврхом.

„50 преко 50”

Прошле године Форбс је објавио и своју пету листу „50 преко 50” која укључује кохорту од 200 жена у САД које не само да су постигле велике кораке у каријери, већ су свој највећи професионални утицај оствариле након 50. године. „Њихова отпорност нас подсећа да успех и иновације немају старосне границе,” рекла је уредница ForbesWomen, Меги Мекграт.

Ветеранка бизниса и најстарија на Форбсовој „50 преко 50 година” листи за 2025. је Мариан Илич, 93-годишња суоснивачица пицерије „Little Caesars” и власница клуба Detroit Red Wings, а од јуна прошле године трећа најбогатија жена у САД која је сама стекла богатство.

Мариан Илич

М. Јовановић

У БАЈИНОЈ БАШТИ ОБЕЛЕЖЕН ДАН ЖЕНА

Осмомартовски каранфили за пензионерке

Поводом 8. марта, Дана жена, Удружење пензионера Бајина Башта организовало је свечаност у великој сали „Томекса“. Свечаности је присуствовало више од 300 представника трећег доба, међу којима је највише било припадница лепшег пола. Домаћин је имао 173 представника, Ужице 55, Зворник 30, Ариље и Нова Варош по 19 и Склани шест. Дан жена свим дамама честитао је председник Удружења пензионера Бајина Башта, Недељко Ракић, пожелио им добро здравље и да се окупе и 8. марта идуће године. Организатор свечаности потрудио се да обезбеди по каранфил за све даме, које им је, у име Удружења, уручио секретар Жарко Јовановић.

– Свака част нашим колегама из Бајине Баште на одличној

организацији прославе Дана жена и на дивном гостопримству. Наша удружења имају добру дугогодишњу сарадњу. Ми ћемо ускоро организовати прело у нашим просторијама на које ћемо позвати и пријатеље из Бајине Баште – рекла је Даница Стевановић, председница Удружења пензионера из Ужица.

Међу 19 представника Нове Вароши била је и пензионисана наставница српског језика Љубинка Јаковљевић.

– Недавно сам се укључила у рад наше пензионерске организације. Ово ми је први одлазак на дружење изван родног града и моји утисци о осмомартовској свечаности у Бајиној Башти су предивни. Изненађена сам веселом атмосфером која је владала од почетка до краја дружења. Играли смо коло, пле-

Цвет за сваку учесницу прославе

сали, певали, уживали у музици, уз обилан ручак и пиће – истакла је Љубинка Јаковљевић.

Никола Вујетић из Овчиње каже да воли да иде на пензионерска дружења.

– Увек сам на дружењима која се организују у Бајиној Башти, али и на оним у другим местима. Поред тога, одлазим са друштвом из нашег Удружења на излете и друге манифестације.

Разговарао сам са више колега и колегиница из Зворника, Ужица и Нове Вароши и сви су презадовољни проводом у нашем граду. Морам да похвалим руководство Удружења пензионера Бајина Башта, на челу са председником Недељком Ракићем, за бројне активности и бригу о нама пензионерима – казао је Никола Вујетић.

М. Андрић

ПРОСЛАВА 78 ГОДИНА УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ОЦАЦИ

Ускоро и оснивање библиотеке

У свечаној сали хотела „Слобода“ у Оџацима последњег петка у фебруару било је весело и разиграно. Општинско удружење пензионера је, уз велики број званица, обележило 78 година рада. Осврнувши се на урађено у последњих годину дана, председник овог удружења и домаћин скупа, Зоран Станојевић, подсетио је да је сем уобичаје-

них и спортских садржаја, куповине огрева, зимнице и осталих потроштина на рате, те међусобних дружења њихових месних организација.

Посебан акценат је, током поздравног говора, стављен на иницијативу у вези са оснивањем геронтолошког дома у општини Оџаци, јер је потреба за оваквом установом

и збрињавање старих и немоћних горући проблем дуги низ година.

Ради што веће социјализације и омасовљења чланства најављено је и оснивање библиотеке при ОУП Оџаци, а прва „домаћа“ књига

која ће наћи почасно место у библиотеци је збирка љубавне поезије под називом „Снови и сновиђења“, ауторке Наде Кнежевић Будак, иначе чланице Удружења, која је искористила прилику да гостима

Чланови и гости весело и разиграно

дарује по један потписан примерак свога дела. Сликара Душан Дакић је са великим задовољством поклатио своје уметничко дело председнику Савеза пензионера Војводине, Милану Ненадићу, који је такође поздравио госте и пожелио им лепо дружење, уз нагласак да су пензије стабилне, те да ће се њихово усклађивање наставити и ове године.

Дружење и веселје је започело сплетом игара фолклорног ансамбла „Буца“ из Раткова, да би се интензивирало уз ритмове Ексклузив бенда који је госте од првог такта подигао на ноге и подстакао их да на великом подијуму искажу сву своју играчку уметност.

И. Огњанов

Почасни гости са поклон књигом

них социјално-хуманитарних активности које прописују кровне организације, било и других иницијатива и садржаја које су креирали чланови Удружења: туристичких путовања, организовања тематских култур-

Све примамљивија за београдске пензионере

Остружница је варошица удаљена нешто више од 15 километара од Београда и територијално припада Градској општини Чукарица. Пре више од 200 година, 1804, у Остружници је одржана велика Народна скупштина, на којој је утемељена српска државност. Према последњем попису из 2022. године, броји 4.200 становника. На челу Месне организације пензионера од 2018. године налази се Нада Јовановић, која је и члан Извршног одбора Удружења пензионера Чукарице. Једна су од активнијих месних организација и велику пажњу посвећују социјално угроженим члановима, организују дружења, излете, посете позориштима.

Председница МО Остружница, Нада Јовановић

У разговору са председницом МО пензионера, Надом Јовановић, дознали смо да су ангажовани у раду и укључени у већину активности матичног Удружења на Чукарици.

– Од почетка године учланио се 101 пензионер и, по свему

судећи, превазићи ћемо број учлањених у прошлој години од 130. Чланарина је 500 динара и половину од те суме одвајамо за финансирање наших активности. Преко Републичког фонда ПИО, а посредством Удружења на Чукарици, следује нам 28

хуманитарних пакета за пензионере са најнижим примањима. Добили смо у расподели 20 места за наше пензионере за боравак у бањама и рехабилитационим центрима о трошку Фонда ПИО. Организовали смо хуманитарну акцију прикупљања помоћи за лечење болесне деце и сакупљан је новац за помоћ локалном фудбалском клубу Борац – каже агилна председница.

Окупљају се два пута недељно, понедељком и средом. Раде у две омање просторије у које може да се смести око двадесетак пензионера.

– Редовно обележавамо Нову годину, Дан жена, славе, рођендане и све значајне датуме. Лепо се дружимо и инсистирам да све проблеме оставимо по страни док смо заједно. Од куће понесемо храну и пиће и уз доручак препричавамо догодштине, шале. Сваког Васкрса организујемо надметање васкршњим јајима и за победнике припремимо интересантне

награде. Редовни смо посетиоци представа позоришта „Славија“. Карте набављамо раније под повољним условима. Било је ситуација да нас је у позорште одлазило по двадесетак – истиче Нада Јовановић.

Посетили су и Сланинијаду у Качареву, а наћи ће се међу 100 пензионера са Чукарице који ће новом пругом путовати на релацији Београд - Будимпешта. У плану је још неколико излета до занимљивих дестинација. Пензионери са најнижим примањима на излете путују бесплатно захваљујући солидарности и помоћи осталих чланова.

Све више најстаријих становника централних београдских општина одлази да живи у мирнијим предграђима престонице. Захваљујући близини Београда и повољном положају, Остружница је постала све примамљивија дестинација за пензионере и, како је рекла наша саговорница, већ је купљено неколико кућа и станова.

М. Ашковић

ПОЧЕТАК САРАДЊЕ ГОП ПИРОТ И УДРУЖЕЊА „БЕЛИ МУГРИ“

Зајди, зајди, јасно сонце

Сарадња између Градске организације пензионера Пирот и Удружења македонске националне мањине пиротског округа „Бели Мугри“, успостављена је на најбољи могући начин – заједничком прославом међународног празника, Дана жена, 8. марта, у хотелу „Дијана“ у Пироту, уз песму и игру.

Задовољство је било те осмомартовске вечери присуствовати овом лепо осмишљеном догађају. Музички део забаве кренуо је македонском песмом „Зајди, зајди“, затим се развило шумадијско коло, а у колу су се једнако веселили пиротске пензионерке и пензионери и чланице удружења „Бели Мугри.“

О званично успостављеној сарадњи говорили су и челни људи ових организација.

– Вечерашње заједничко обележавање Дана жена са нашим пријатељима, суграђанима из удружења „Бели Мугри“, значи темељ добре сарадње коју ћемо убудуће бројним разноврсним активностима надограђивати – рекао је Јован Николић, председник ГОП Пирот.

Борислав Алексовски, председник Удружења „Бели Мугри“, навео је да ће ту сарадњу гајити и обogaћивати новим садржајима.

– У нашим пријатељима из Градске организације пензионера видели смо стварну жељу за заједничким дружењем, убудуће на обострану корист – истакао је Алексовски.

Позитиван утисак о првом заједничком вишечасовном дружењу пензионера и чланова пиротског Удружења „Бели

Заједно македонске народне песме и шумадијско коло

Мугри“ имали су сви присутни, а било их је 150, и нису крили своје задовољство добром забавом и сарадњом у најави.

Стево Панакијевски

БЕОГРАД

Осми март – дан подршке и захвалности

Осми март није само празник и прилика да се нашим дамама упуте лепе речи, већ и тренутак да се подсетимо на значај њихове борбе, постигнућа и улоге у друштву. То је дан када им пружамо подршку, а лепе честитке постају изрази наше захвалности.

Удружење пензионера МУП-а Републике Србије, 9. марта ове године, организовало је прославу Дана жена у просторијама Удружења пензионера СМУП-а у Београду. Прослави је присуствовало око 80 чланица, као и 10 чланица из Удружења пензионера СУП-а Београд.

Уз жељу за добро здравље, присутним чланицама обратио се председник Управног одбора УП МУП-а Србије, Владимир Алексић. Поред чланица Удружења, прослави су присуствовали и чланови Управног одбора УП МУП-а, Љубомир Алексић, Радман Кујовић, Гордана Јековић, Ружица Бајчетић, секретар Милета Балтић, као и председник Удружења пензионера бившег СМУП-а, Драгче Димитријевић.

Играло се, певало и више сати дружило у пријатном расположењу и атмосфери.

Изразимо свим женама света пуну захвалност, поштовање и дивљење и пожелимо им здравље, срећу и много радости.

М. Б.

БРАЊЕ

За пакете 4.305 пријава

За пакете солидарне помоћи у Пчињском округу пријавило се 4.305 пензионера, чији износ пензија не прелази 34.201 динар.

Бесплатне пакете са основним животним намирницама и средствима за хигијену, које обезбеђује Републички фонд ПИО, на територији града Врања добиће 1.640 ветерана рада са најнижим приходима.

Према речима председника Удружења пензионера града Врања, Стојчета Павловића, ово удружење ће у другој половини године о свом трошку обезбедити солидарне пакете за најугроженије. Број пензионера који ће добити пакете помоћи зависиће од расположивог новца.

Најугроженијим пензионерима градска организација обезбеђује бесплатне лекове и бесповратну новчану помоћ до пет хиљада динара.

В. П.

БОЉАРЕ

Концертом прославили пунолетство

Све три секције Културно-уметничког друштва „Света Троица“ из власотиначког села Бољаре, и укупно чланство, целовечерњим концертом у тамошњем Дому културе обележили су 18 година непрекидних активности.

Ова лепа приредба одржана је под називом „Дођите да заједно чувамо и славио богатство наше народне традиције“, а током тросатног концерта извођене су углавном кореографије уваженог власотиначког музиколога Мирослава Цекића, кореографа и једног од оснивача овог културно-уметничког друштва, са великим бројем награда у земљи и иностранству.

КУД „Света Троица“ данас броји око 60 активних играча распоређених у три старосне групе, па тако су током слављеничке вечери наступили и пионири, омладинци и старији сениори.

Власотиначко село Бољаре, вешто „сакривено“ у густом врбаку реке Власине, је насеље углавном виноградара и воћара. Према последњем попису има око 800 становника.

Т. С.

ПАПАЗОВАЦ

Честе прославе и дружења

Удружење пензионера Месне заједнице Папазовац започело је годину реализацијом планираних активности и бројним дружењима. Почело је обележавањем Нове године, а затим је у клубу, 13. јануара, организован и дочек Српске нове године. Окупљање је протекло у веселом расположењу, уз печење, музику и богат програм, на задовољство свих присутних.

Чланови Удружења присуствовали су обележавању славе Свети Сава заједно са ученицима и наставницима Основне школе „Бранко Радичевић“, а у сарадњи са Црвеним крстом и обележавању значајног јубилеја – 150 година од оснивања Црвеног крста Србије, одржаном 6. фебруара.

У фебруару је обележена виноградарска слава Свети Трифун. Тим поводом организован је пригодан програм и традиционално резивање винове лозе у винограду у Коларима. Овај догађај био је прилика да се, уз дружење, обележе и Дан заљубљених и државни празник Срећење.

Удружење је организовало и посету 39. Сланинијади у Качареву, на коју је отишао пун аутобус пензионера из Папазоваца. Сви су били задовољни богатим програмом и разноврсном понудом производа који су се могли купити по приступачним ценама.

Посебно свечано обележен је 8. март – том приликом дамама су уручени букети цвећа, а организовано је и пригодан послужење које су припремили чланови Удружења.

Удружење пензионера МЗ Папазовац остварује и добру сарадњу са Клубом пензионера „Желвоз“, са којим планира наставак заједничких активности и дружења.

М. Р.

СВРЉИГ

Обележен Дан жена

Поводом 8. марта, Међународног дана жена, у Клубу Удружења пензионера Сврљиг одржана је пригодна свечаност посвећена женама и њиховом празнику.

Славиша Матејић, председник Удружења пензионера Сврљиг, рекао је да су жене ослонац овог удружења и да кроз разне активности доприносе његовом раду.

И секретар Удружења, Миленко Николић, колегиницама је честитао празник и пожелио срећу и здравље. На свечаности су дамама уручени каранфили и пригодни поклони. **С. Ђ.**

ВЛАДИЧИН ХАН

Упецали 49 килограма рибе

У организацији спортског удружења „Риболовци југа“ из Врања, на Јужној Морави, у Владичином Хану, 8. марта одржано је такмичење сениора у пецању удицом на пловак.

На такмичењу у Спортском центру „Куњак“ 40 риболоваца из Лесковца и Врања упецало је безмало 49 килограма беле рибе. Победник турнира био је Горан Трајковић из лесковачког Удружења спортских риболоваца „Ветерница“, који је из хладне Јужне Мораве извукао 4.620 г рибе. Горан Станимировић из удружења „Ветерница“ упецао је 3.915 г рибе и освојио друго место, док је Драгутин Пешић из врањских „Риболоваца југа“ остварио улов од 3.523 г, што је било довољно за треће место.

Најстарији такмичар била је Негица Стојановић (76) из Прибоја Врањског, којој је припала посебна плакета. После мерења, риба је враћена у воду.

Јужна Морава богата је разноврсним рибљим врстама, најзаступљеније су клен, мрена, скобаљ, шаран, сом, штука, деверика и бандар. Настањена је сомовима капиталцима. Страсни риболовац пловкарш Горан Стоиљковић, из села Стубал код Владичиног Хана, пре шест година извукао је из реке сома грдосију од 47 килограма, а легендарни трубац Бобан Марковић извукао је у близини Владичиног Хана сома капиталца од 40 килограма. **В. П.**

СМЕДЕРЕВО

Изузетна промоција изузетне монографије

У Центру за културу у Смедереву, 17. марта је одржана промоција монографије о 110 година Фабрике за ремонт железничких возила Желвоз у Смедереву (1916–2026).

О њеном значају говорио је власник и представник компаније Желвоз, Бобан Рајић, истакавши да је фабрика пролазила кроз ратове, економске кризе, промене система и тржишта, али да је остала захваљујући људима који нису одустали.

У фабрици је за 110 година ремонтвано више од два милиона железничких возила, а радило више од пола милиона радника, ученика, мајстора.

У присуству челника града, бивших и садашњих радника, пензионера, сарадника, о монографији су говорили чланови ауторског тима: академик проф. др Живослав Адамовић, Љиљана З. Терентић, Ранко Вишекрунић и Владимир Павловић.

У уметничком делу програма учествовали су књижевници Иван Бундало и Мирослав Болтерс, ученици музичке школе „Коста Манојловић“ и КУД Радицац.

Представник компаније, Бобан Рајић, уручио је златне повеље члановима ауторског тима, а захвалнице појединцима и колективима који су допринели изradi и промоцији монографије. Свечаност је улепшана рођенданским поклонима и честиткама председнику компаније, Зорану Рајићу, а програм је успешно водио Радоје Глишић. **Р. В.**

ДРАЖАЊ

Помоћ у садњи башти

Група младих из Бегаљице помогла је пољопривредним пензионерима из Дражња, код Гроцке, у садњи поврћа у њиховим баштама. Наиме, село Дражња је најудаљеније село у општини Гроцка, и граничи се са Малим Пожаревцем који припада општини Сопот, па га због тога агрономи ретко обилазе.

Млади волонтери из Бегаљице помогли су им да посаде поврће у баштама, за шта су им они захвални. **З. Ч.**

ПЕНЗИОНЕРИ ГРАЧАНИЦЕ У ПОСЕТИ СРПСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ У ТЕТОВУ

Светосавље на понос и радост

Тетово је градић на северу Северне Македоније, смештен на плодном Полошком пољу изнад кога се уздижу снежни врхови Шар планине. У њему поред већинског албанског становништва, живи и око 15 одсто Македонаца и 1.200 Срба. Иако малобројна, српска заједница успешно одолева свим изазовима, и сво-

Са Светосавског дружења

јим активностима, пре свега на културном и плану одржавања везе са сународницима у Србији, наставља традицију обележавања Савиндана.

Ове године традиционално светосавско дружење и прославу великог српског празника, у организацији Регионалног одбора српске заједнице у Тетову, својим присуством и учешћем обележило је и присуство педесетак чланова Удружења пензионера Грачанице. Пензионере из централног дела Косова и Метохије поздравили су и пожелели им леп провод и дружење Примислав Станојевић, председник организације српске заједнице у Тетову, и Иван

Пензионери Грачанице и домаћини испред манастира Лешок

Стоилковић, потпредседник Владе Северне Македоније и председник Демократске партије Срба у овој нама суседној братској републици.

Светосавско саборовање у Тетову обележило је и присуство педесетак припадника македонске заједнице, као и садржајан културно-уметнички програм дома-

ћег КУД „Свети Сава“ и гостујућег „Цветко Грбић“ из Штрпца. На свечаној вечери госте је песмом одушевљавала и позната српска естрадна уметница Снежана Бабић Снеки. Не скривајући емоције, за госте са Косова и Метохије запеваала је, између осталих, „Видовдан“, „Српкиња је мене мајка родила“, „Косовски божури“, „Јечам жњела Косовка девојка“...

Овом приликом, домаћини и гости разменили су поклоне и захвалнице, са жељом да се сарадња унапређује и обогаћује новим садржајима. Уз захвалност на изузетном гостопримству, гости са Косова и Метохије позвали су домаћине у узвратну посету и истакли своју „амбасадорску мисију“ и жељу за успостављањем веза и сарадње у многим областима и на другим нивоима, пре свега локалног карактера.

Другог дана боравка, пензионери Грачанице посетили су познати православни манастир Лешок. Овај манастир су, почетком 21. века, за време сукоба на овим просторима, албански екстремисти срушили до темеља, али је напорима македонске и српске заједнице и њихових цркава, обновљен и од истог материјала, на рушевинама, изграђен у још већем сјају, на радост и понос Охридске архиепископије, под чијом је данас јурисдикцијом. У манастирском комплексу се налази и мања црква посвећена Успењу Пресвете Богородице, коју је у једном периоду, према средњовековним документима, обновио српски кнез Лазар Хребељановић.

В. Стојковић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ВЕЛИКА ПЛАНА

Поводом Дана жена изложба за памћење

Актив жена Удружења пензионера општине Велика Плана, поводом 8. марта, организовао је, уочи празника, девету изложбу ручних радова, хекланих, штриканих и тканих рукотворина. Поред изузетних примера народне радиности, посетиоце је дочекао шведски сто са разноврсним послужењем и колачима.

И овога пута изложбу у Удружењу посетило је 30 малишана из вртића „Дечије царство“, као и деца из ОШ „Други шумадијски одред“ из Ракинца.

Председник УПО Велика Плана, Миодраг Милосављевић, поздравио је госте и дамама и Активу жена честитао 8. март. Милосављевић је захвалио на сарадњи локалној самоуправи, ОО СНС, Дому здравља „Др Милан Бане Ђорђевић“, др Синиши Павловићу, начелнику болни-

Традиционална међугенерациска сарадња у УП Велика Плана

це у Смедеревској Паланци, председнику Општинске организације слепих и слабовидних, Зорану Стевановићу, Црвеном крсту Велика Плана, као и директорки вртића „Дечије царство“, Милицы Свилановић, и учитељици Виолети Милосављевић.

Посебна захвалност припала је председници Актива жена, Љиљани Вујчић.

Потпредседник општине Велика Плана, Игор Матковић, поздравио је присутне, дамама честитао Дан жена поклонивши им 150 ружа, а деци чоколаде. Саветник председника САПЕНС-а, Момчило Вуксановић, такође је честитао празник свим дамама, поручивши да су деца највећи украс изложбе, и предложио да се ова манифестација прошири на градску и општинску удружења.

Изложби је присуствовао и председник Градске организације пензионера Смедерева, Милован Грбић.

И овога пута хорска секција отпевала је химну изложбе и песму „Лепа младост као вихор прође“, чији је композитор и аутор стихова Миодраг Мика Милосављевић.

М. Милосављевић

Сезонски послови

? С. Н., Велики Црљени: **Колико годишње највише може да се ради на сезонским пословима, тј. у статусу сезонског радника?**

Одговор: Послодавац може да ангажује различите сезонске раднике највише 180 дана у току календарске године, рачунајући календарске дане од прве пријаве сезонских радника путем портала Пореске управе до последње одјаве

сезонских радника са тог портала, при чему се дани у којима није било ангажовања сезонских радника не броје. Послодавац може да ангажује истог сезонског радника највише 120 радних дана у календарској години.

Како се чита „листинг“

? П. Ђ., Београд: **Почео сам да припремам документа за пензију па сам ишао и у Фонд ПИО да узем листинг о стажу. То сам добио без проблема и чекања али када гледам те податке, ја не могу да се снађем нити да протумачим колико имам стажа и да ли ми нешто недостаје. Да ли неко може да ми то објасни?**

Одговор: Ви сте у Фонду ПИО добили уверење (за које је одомаћен назив „листинг“) о својим подацима регистрованим у матичној евиденцији осигураника.

Када се рачуна стаж осигурања, сабирају се месеци и дани. Година се рачуна као 12 месеци, а месец као 30 дана. У колони „Час“ су се уносили остварени часови рада за исказано трајање стажа али се од 2003. године не уносе и не сабирају са осталим подацима у стаж.

У делу табеле „Подаци о стажу осигурања, заради и висини уплаћених доприноса“ у првој колони су уписане календарске године и можете да видите колико месеци и дана стажа је евидентирано за ту календарску годину, а у колони Зарада/Допринос су унети подаци о оствареној заради и уплаћеним доприносима. Зарада у листингу је бруто износ који се састоји од нето зараде и доприноса на терет запосленог, а исказа-

ни доприноси су укупна сума уплаћених доприноса за ПИО и на терет запосленог и на терет послодавца. Цифре су са децималама (само без зареза).

Уколико се у табели појављује и ознака М8, подаци са том ознаком се не сабирају са подацима из М4 за исту годину. Пријава М-8 је пријава промене података за утврђивање стажа осигурања, зараде, накнаде зараде, односно основице осигурања и висине уплаћеног доприноса и то су валидни подаци о стажу и зарадама за ту календарску годину који ће се користити приликом остваривања права.

У табели „Подаци о осигурању (пријаве М1-М3)“ су евидентирани пријаве и одјаве са осигурања. За те периоде осигурања треба да стоји уписан и стаж (М4).

Уколико Вам је потребна помоћ у вези са тумачењем података о стажу, можете да се обратите служби правне помоћи у филијали Фонда ПИО.

Исплата само преко рачуна

? П. О., Раковац: **Поднео сам захтев за пензију и тражили су ми да доставим и рачун из банке на који ће ми исплаћивати пензију. Да ли постоји могућност да ми пензију доноси поштар, живим у селу које нема ниједну банку?**

Одговор: Од измена Закона о пензијском и инвалидском осигурању од 2019. године исплата пензије или новчане накнаде може да се врши искључиво на текући рачун у банци. У току поступка за остваривање права на пензију подносилац захтева, односно будући корисник има

обавезу да Фонду достави овлашћење/потврду банке у којој је отворен текући рачун корисника како би исплата могла да се реализује.

Избор банке је слободан, односно исплата је могућа преко свих банака које послују у Републици Србији.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Више информација о свим питањима из области пензијског и инвалидског осигурања доступно је на сајту РФ ПИО www.pio.rs

Пољопривредна пензија

? Б. Ч., Крепољин: **Имам три године стажа у фирми и после тога сам 26 година уплаћивао за пољопривредну пензију. И поред тога пензија ми је врло ниска. Да ли можете да ми објасните како се обрачунава пољопривредна пензија?**

Одговор: Обрачун пољопривредне пензије заснива се на истим основним принципима као и за остале категорије осигураника. Висина пензије примарно зависи од два кључна елемента, а то су дужина стажа осигурања, тј. укупан број година током којих су уплаћивани доприноси и висина плаћених доприноса, тј. износ основице на коју је плаћан допринос за

све године осигурања. Највећи број пољопривредника уплаћује доприносе на најнижу месечну основицу, која износи 35 одсто просечне месечне зараде у Републици и због тога су пољопривредне пензије често ниже у односу на остале категорије пензија. Уколико мислите да сте оштећени, можете се обратити надлежној филијали Фонда ПИО.

НСЗ доставља јединствену пријаву

? М. С., Горњи Милановац: **За шест месеци идем у пензију а већ скоро годину дана сам на Бироу, односно код Националне службе за запошљавање, и примам њихову накнаду. Кад будем подносио захтев за пензију, да ли ми треба и неки документ од Националне службе за овај период колико примам накнаду и шта треба да доставим?**

Одговор: У стаж осигурања признаје се период за који лице прима новчану накнаду код НСЗ, односно период за који су плаћени доприноси за социјално осигурање. Јединствену пријаву (пријава на осигурање/одјава са осигурања) за кори-

снике новчане накнаде подноси искључиво Национална служба за запошљавање, која је у обавези и да уплаћује доприносе за тај период. Дакле, Ви немате обавезу да прилажете ништа у вези са накнадом НСЗ, све се обавља по службеној дужности.

Рад после пензије

? С. Г., Смедерево: **Крајем године испуњавам услов за пензију али ми је већ понуђено да наставим да радим у истој фирми и на истом радном месту, што сам и прихватио. Интересује ме каква је у том случају процедура са подношењем захтева за пензију.**

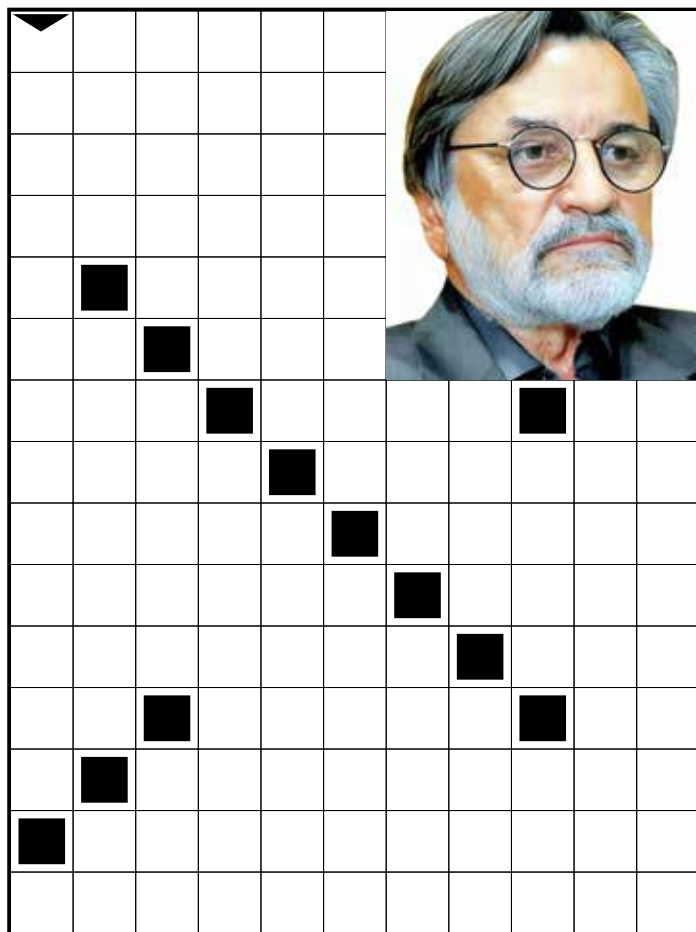
Одговор: Осигураник из категорије запослених неопходан је престанак осигурања као услов за остваривање права на старосну и превремену старосну пензију. Захтев за пензију се подноси следећег дана у односу на последњи дан осигурања и од тог датума се признаје право на пензију. Нова пријава на

осигурање може да се поднесе следећег дана од дана подношења захтева. На пример, запослени коме је осигурање престало 10. априла, не може поново да почне да ради 11. априла, јер ће од тог дана остварити право на пензију. Овај осигураник може поново да се запосли најраније од 12. априла.

шареница шареница шареница

СКАНДИНАВКА

АУТОР: РАЈКО КУЗМА- НОВИЋ	ПЕРУАН- СКА КАМИЛА	ЕГИПАТ. БОЖАНСТВО	СМЕСТИТИ АУТО У ГАРАЖУ	ЦРКВЕНО ПРОКЛЕТ- СТВО	КОЈИ НЕМА ВОЉЕ	СТАРЕ- ШИНЕ КОЗАКА
КОЈА ЈЕ МАЛЕ ТЕЖИНЕ						
ЗАВЕ- ШТАЊЕ (ТУРЦ.)						
РИЈЕКА У СРБИЈИ						
СТРУЧЊАК У АНАТОМИЈИ						
	МУШКИ ОДЕВНИ КОМПЛЕТ	ЧЕЖЊА ДРЖАВА ЧЛАНИЦА ОУН				
КОЈИ ЈЕ ВЕЛИКОГ ОБИМА						
НЕСТАШНИ ДЕЧАЦИ						
ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ ПОПОВ				НЕ ОПРАВ- ДАТИ ОЧЕКИВАЊА	СТОЧНА ХРАНА	УЧЕСНИК У НЕКОМ ДОГАЂАЈУ
ПРАВОСЛ. ЦРКВЕНА ПРОЦЕСИЈА						
ПРИЛИЧНО НИЗАК						
	КОЈИ САДРЖИ ОТРОВ	ВАРЕЊЕ ХРАНЕ У ЖЕЛУЦУ	НЕТОРЕГИ- СТАРСКА ТОНА ВРСТА РАТНОГ БРОДА			
ОРУЂА, ПРИБОРИ						
САКУПЉАЧ ЛЕКОВИ- ТОГ БИЉА						
ЦРВЕНО ВИНО					ПОСУДА СА ТУЧКОМ	ДРАЖИ
ОРОЗ, ОКИДАЧ						
КУВАНО ПОВРЋЕ (МН.)						
ФИЛМ ЏЕЈМСА КАМЕРОНА						
МЕТОД РАДА (МН.)						

Све речи из пописа упишите у укрштеницу тако да добијете исправну укрштеницу.

13 слова: ДРАГАН НИКОЛИЋ,

11 слова: САМАРИЋАНИН,

10 слова: КОЗАНОСТРА,

9 слова: КАТАМАРАН, КЛАНИЧАРИ, МАНОМЕТАР,

8 слова: ДАНИЈЕЛА, КАМИКАЗА,

7 слова: ИВОВИНА, ЛАКИРАН, ЦАРИНАР, ЧАРОБАН,

6 слова: АМАЗОН, АМПУЛА, ВАЗАЛИ, ГАРАВИ, ДРАВИД, НАПОНИ, ОБИМАН, РИТАВА,

5 слова: АТАРИ, ЈАСИК, КАРАТ, КИПЕР, КОСАЦ, НЕМОЋ,

4 слова: АЛАС, ИЛИЈ, ИРАК, РЕСА, РИМА, САНА, СПАС, УРАЛ,

3 слова: АМК, ИНЕ, ЛИМ, МОМ, НАЈ, ТТН,

РЕШЕЊЕ: латана, аманет, морова, анатом, жезла, обиман, дрвени, ена, литија, онизак, нрт, опреме, травар, розе, оропач, варива, аватар, начини.

РЕШЕЊЕ: дравид, ритава, амазон, гарави, а, илиј, нч, ине, нај, алас, кк, ирак, ампула, косац, карат, обиман, сана, лакиран, лим, ни, кипер, на, њ, манометар, козаноистра, самариџанин.

Да ли сте знали ...

– да је прва церемонија доделе Оскара одржана у хотелу „Холивуд Рузвелт“, 16. маја 1929? Улазнице за приватну

вечеру коштале су пет долара, а церемонија доделе, коју је водио Даглас Фербенкс (гумац и први председник Академије филмских уметности и наука), трајала је само 15 минута. Академију је две године раније основао Луис Б. Мајер, шеф студија МГМ, као непрофитну организацију ради унапређења филмске индустрије.

– да се чувена статуа позната као Оскар званично зове Оскар за заслуге? Што се тиче порекла самог имена, постоје три различите верзије од којих је највероватнија да је библиотекарка Академије Маргарет Херик,

која је касније постала извршна директорка, рекла да златни витез са мачем личи на њеног ујака Оскара. Надимак је постао толико популаран да га је Академија до 1939. и званично усвојила.

– да је највећи траг у историји доделе ових награда оставио композитор Џон Вилијамс? Познат по изузетној музици за филмове попут „Ратова звезда“ и „Парка из доба јуре“, он држи импресиван рекорд номинација за Оскара:

једина је особа која је номинована у седам узастопних деценија, почев од 1968. до 2024; имао је 54 номинације и пет победа, а са 92 године он је такође најстарији номиновани у историји Академије.

– да су три филма освојила по 11 Оскара, што је истовремено и највећи број награда? То су „Бен-Хур“ (1959), „Титаник“ (1997) и „Господар прстенова: Повратак краља“ (2003). Најстарији гумац добитник Оскара је Ентони Хопкинс који је статуету добио за филм „Отац“

2021, када је имао 83 године. Најмлађа добитница, са свега десет година, је Тејтум О'Нил, а Оскара је добила 1973. за филм „Месец од папира“.

– да Академија има строга правила како би спречила да њихове златне статуе постану само још један предмет на аукцијама? Од 1951. победници и њихови наследници морају да понуде статуу назад Академији за симболичан

један долар ако икада пожелеле да је продају. Сврха овог правила је да осигура да Оскар остане непроцењив и не буде трофеј за трговину. Иначе, статуа Оскара није лагана: висока је 39 центиметара и тешка чак 3,6 килограма, а израђена је од чисте бронзе и позлаћена 24-каратним златом.

Лековите мисли

Лепота у људима знатно је лепша него спољашња.

Желео је успех по сваку цену, али се ипак ценкао.

Велике силе (земље) гутају мале али се некад и загрцну.

Пред судом историје нема привилегованих.

Не скрећите са животног пута без мапе.

На свакој скупоћи добро је имати путера на глави.

Душан Старчевић

Став

Понестану ми лепе идеје, роде се глупости.

Лепо ћутим. Боље живим.

Имам меру. Нико ме се не замера.

Доскочио сам цени горива. Продадох кола.

Док сам заузимао став, неко ми је заузео радно место.

Рај је попуњен. У паклу још има места.

Радомир Станојковић

Наравоученије

Све ружноће овога света у једну реч стану. Лепоте је толико да јој је и свет маште мали.

У огледалима зависти најприсутнији су пријатељи.

Уз дебљи крај најчешће иде и наравоученије.

У тренду су померени трендови.

Ако подносите свашта, не морате и свакога.

Ако не можете сами, пробајте са собом.

Пеко Лаличић

Драма

Променили смо места. Сада ја чучим у генију.

Водећи српски писци немају изабране лекаре. Они имају изабране жирије.

Живот пише романе, али животи многих од нас пишу само афоризме.

Не секирајте се ако не знате шта је награђен писац хтео да каже. Не знају ни чланови жирија.

Не идемо путевима својих предака. Имамо ми своје пречице.

Нема драме без сценарија.

Милан Р. Симић

Доскоци

Ништа ме не сме изненадити. Осим нормалности.

Кад год се приближимо циљу, измакну нам га.

Лако је оправдати циљ. Са средствима теже иде.

У тунелу је и свитац добродошао.

Не треба веровати дуги. Премазана је свим могућим бојама.

И на граници лудила треба показати путне исправе.

Раде Ђерговић

Одроз

Они што немају образ имају најбољи – одраз!

И мала узбрдица води до низбрдице.

Где има светла, има и флека.

Лакше је напунити празан џеп, него празну душу.

Како до стоте без срамоте.

Сви смо исти у различитости.

Стево Бздилик

Hörmann. Sa sigurnošću za ceo život.

- Motor za vrata PortaMatic, za udoban prolazak bez barijera
- Integrisano LED osvetljenje i energetske efikasni delovi za minimalnu potrošnju struje
- Standardna CO₂ neutralnost za sve proizvode za stambene zgrade, npr. sobna vrata i motore za vrata

Saznajte više o našoj strategiji održivosti, na www.hoermann.com/sustainability

HÖRMANN
garažna i industrijska vrata